

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie
usług społecznych dla
gminy Zawidz**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Zawidz w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Zawidz w zakresie usług społecznych w świetle analizy danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Zawidz.....	24
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	24
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	26
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Zawidz.....	48
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	48
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	50
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	51
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	54

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	55
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	56
Spis Tabel	57
Spis wykresów	58

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Zawidz w powiecie sierpeckim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Zawidz oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Zawidz zamieszkiwało na koniec 2023 roku 5 822 osób, z czego 2 873 stanowiły kobiety, a 2 949 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 997 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 3 552 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 1 273 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 21 organizacji pozarządowych, a także 19 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówka służby zdrowia.

W gminie Zawidz zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): gminny ośrodek pomocy społecznej, Klub seniora.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej. i asystentury osobistej

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Zawidz pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 209 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 151 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0-17.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Zawidz w 2023 r. należy wymienić następujące: bezrobocie (112 rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę (73 rodziny), ubóstwo (47 rodzin), niepełnosprawność (36 rodzin), potrzebę ochrony macierzyństwa (30 rodzin).

W 2023 roku w gminie Zawidz przeprowadzono 376 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 291 rodzin, liczących łącznie 811 osób. Praca socjalna została skierowana do 142 rodzin, w których znajdowało się łącznie 410 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 roku wynosiła 1 273, co stanowiło 21,87% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 27 rodzin spośród osób starszych, z czego 11 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 56 członków tych rodzin, co stanowiło 0,96% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Zawidz usługi opiekuńcze świadczone dla 27 osób na łączną kwotę 590 209 zł.

Na terenie gminy funkcjonował placówka wsparcia dla osób starszych i był to Klub seniora.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Zawidz dobrze wspiera osoby starsze (43% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom starszym są niewystarczające (35% mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych, 26% beneficjenci usług społecznych).

Opinia badanych o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Zawidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równomiernie dzielą się w ocenie dostępności usług (po 20% badanych uważa, że dostęp jest trudny i łatwy). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług nieznacznie częściej przyznają, że usługi są trudne (30% badanych uważa, że są trudne, 29% badanych uważa, że są łatwe).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Zawidz z następujących usług:

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- **dienne ośrodki wsparcia**
- **wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Zawidz zamieszkiwało 1 013 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 36 rodzin zamieszkujących gminę, w których żyły łącznie 84 osoby.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej. i asystentury osobistej

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Zawidz dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (tak uważa 30% beneficjentów usług społecznych i 33% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom z niepełnosprawnościami są niewystarczające. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminę są niewystarczające (37% badanych) niż są wystarczające (30% badanych). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia są równo podzielone (po 24% badanych uważa poziom usług za wystarczający oraz niewystarczający).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Zawidz jest trudne (taka jest opinia 43% beneficjentów usług społecznych i 50% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z działań rehabilitacyjnych. Ponadto wskazywano na korzystanie z następujących usług:

- **asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami**
- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)**
- **teleopieki**
- **rodziny domów pomocy**
- **mieszkań treningowych i wspomaganych.**

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 1 rodzinie, obejmującej 1 osobę, co stanowiło 0,02% populacji.

Wśród badanych przeważa opinia, że gmina Zawidz źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (37% beneficjenci usług społecznych, 21% niekorzystający z nich).

Opinia o tym, czy usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom w kryzysie bezdomności są wystarczające, jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równomiernie dzielą się w ocenie usług (po 30% badanych uważa, że są wystarczające i że są niewystarczające). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej uważają, że usługi są niewystarczające (36% badanych uważa, że są niewystarczające, 30% badanych uważa, że są wystarczające).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Zawidz jest trudne (tak uważa 37% beneficjentów usług społecznych i 38% niekorzystających z nich).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- noclegownie, ogrzewalnie.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Zawidz wskazuje, że w 2023 roku 73 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 19 rodzin, w których funkcjonowało 35 osób. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 3 997 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 126 709 złotych. W 2023 roku przyznano 4 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 5 282 zł.

Gmina świadczyła specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 1 osoby z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowano 33 150 zł.

Wśród mieszkańców opinia czy gmina Zawidz dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (32% badanych uważa, że wspiera dobrze, a 25% badanych uważa, że wspiera źle). Natomiast opinie beneficjentów usług społecznych są odwrotne (33% badanych uważa, że gmina źle wspiera, 30% badanych uważa, że dobrze wspiera takie osoby).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Zawidz są niewystarczające (takiego zdania jest 43% beneficjentów usług społecznych i 53% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Zawidz jest trudne (tak uważa 54% beneficjentów usług społecznych i 51% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Zawidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- pomocy wolontariuszy.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Zawidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Zawidz, zamieszkiwało 997 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 17,12% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 25,42% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 470 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 35 i stanowiły 32,71% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 39 i stanowiły 36,45% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 18 i stanowiły 16,82% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 10 i stanowiły 9,35% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 1,87% wszystkich rodzin, rodziny z 6 dziećmi były 2 i stanowiły 1,87% wszystkich rodzin, a rodzina z 7 i więcej dzieci była 1 i stanowiła 0,93% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 26 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 104 osoby.

W 2023 r. w gminie Zawidz świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 181 dzieci, co stanowiło koszt 94 293 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 29 887 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 903 551 zł.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Zawidz rodzin z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera rodziny z dziećmi (54% badanych) niż dobrze wspiera (14% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (37% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 19% badanych uważa, że źle wspiera rodziny z dziećmi).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Zawidz są wystarczające (taka jest opinia wśród 33% beneficjentów usług społecznych i 26% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców opinia o uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Zawidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że ich uzyskanie jest trudne (40% badanych) niż jest łatwe (24% badanych). Natomiast opinia mieszkańców niekorzystających ze wsparcia w postaci usług są odmienne (28% badanych uważa, że uzyskanie takich usług jest łatwe, 25% badanych uważa, że jest to trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Zawidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wspierania rodzin w formie pieczy zastępczej
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- wsparcie asystenta rodziny.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Zawidz w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest ani słusznym, ani niesłusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Zawidz to: brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące aspekty:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Zawidz słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych a połowa badanych ocenia ją raczej pozytywnie. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY ZAWIDZ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Zawidz wyniosła 5 822 osoby. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -35 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wynosiło - 65 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,65% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Zawidz w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	5 822	6 894	11 658
Gęstość zaludnienia	31,3	162,5	234,9
Przyrost naturalny	-35	-31	-30
Saldo migracji	-65	-36	31
Kobiety na 100 mężczyzn	97	100	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	997, 17,12%	1284, 18,90%	2 341, 19,79%
w tym K	485	626	1 139
w tym M	512	657	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	3 552, 61,01%	4 046, 59,57%	6 753, 58,08%
w tym K	1 559	1 833	3 589
w tym M	1 993	2 213	3 164
Liczba i % osób 65+	1 273, 21,87%	1 564, 21,54%	2 564, 22,13%
w tym K	829	1 030	1 672
w tym M	444	534	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 36 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 64 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 128 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 27,20%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 21,87%, w tym dla kobiet 14,24%, a dla mężczyzn 7,63%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Zawidz w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	8 662,05 zł	6 716,63 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	1 829,78 zł	2 011,98 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	68	77,71	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Zawidz w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była poniżej wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Zawidz w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	21	27	38
NGO/ 1000 mieszk.	3,61	4,03	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	67,67%	61,31%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	67,44%	66,79%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Zawidz w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej w powiecie i wyższe od średniej w województwie. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych

była wyższa od średniej powiatowej i niższa od średniej wojewódzkiej. Wartość wskaźnika wyborów samorządowych była natomiast wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Zawidz funkcjonowała jednostka organizacyjna pomocy społecznej, tj. gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Zawidz

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Mazowiecka 24, 09-226 Zawidz Kościelny	Urząd gminy	12	6 072 609 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewniał on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Zawidz

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	21
Koła Gospodyń Wiejskich	19
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Zawidz funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 21, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działało także 19 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Zawidz

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	5
Kultura	1
Edukacja	0
Zdrowie	1
Pomoc społeczna	0
Bezpieczeństwo	13
Rozwój lokalny	1
Ekologia	0
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	1

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	1
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	25

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-zawidz-142707?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Zawidz w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 21 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 25 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze bezpieczeństwa.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Zawidz

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Zawidzu Kościelnym	ul. Mazowiecka 24, 09-226 Zawidz Kościelny	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Palcówki służby zdrowia ¹	Gmina Zawidz Koscielny	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Zawidz. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://ug.zawidz.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Zawidz. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowała następujące placówki niepomocowe: biblioteka, placówka służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Zawidz w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://www.opiekamedyczna.info/serwis.php?s=1463&pok=30550&c1=7&c1p=1427&c1g=1427072> (Dostęp 18.12.2024 r.)

liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	376	259	265
- świadczenia pieniężne	167	151	154
- świadczenia niepieniężne	209	139	131
Liczba rodzin	291	212	260
Liczba osób w rodzinach	811	478	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Zawidz (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	52,65%	33,27%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	39,25%	49,29%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	8,10%	17,44%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	54,21%	57,10%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	45,79%	42,90%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Zawidz (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Zawidz pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 209 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 151 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0-17.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Zawidz w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	47	93	16,15%	1,60%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	1	1	0,34%	0,02%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	161	10,31%	2,77%
- w tym wielodzietność	28	152	9,62%	2,61%
Bezrobocie	112	331	38,49%	5,69%
Niepełnosprawność	36	84	12,37%	1,44%
Długotrwała lub ciężka choroba	73	173	25,09%	2,97%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	20	80	6,87%	1,37%
- w tym rodziny niepełne	5	20	1,72%	0,34%
- w tym rodziny wielodzietne	2	15	0,69%	0,26%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	19	35	6,53%	0,60%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	4	0,69%	0,07%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	0	0	0%	0%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Zawidz w 2023 roku należy wymienić następujące:

- bezrobocie dotknęło 112 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba dotyczyła 73 rodzin
- ubóstwo dotknęło 47 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 36 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 30 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 28
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 20 rodzin, w tym 5 rodzin niepełnych oraz 2 rodzin wielodzietnych
- alkoholizm wystąpił u 19 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła u 2 rodzin
- bezdomność dotknęła 1 rodziny
- sieroctwo, przemoc domowa, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, zdarzenie losowe, sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 22 osobom na łączną kwotę 127 580 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 20 osób na sumę 121 714 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 2 osobom na łączną kwotę 5 866 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 45 osobom na łączną kwotę 98 444 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 38 zasiłków o łącznej wartości 89 289 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 4 zasiłki na łączną kwotę 5 282 zł.

W 2023 roku gmina Zawidz udzieliła wsparcia w różnych formach. Sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 1 świadczenia o wartości 4 500 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 100 osobom na łączną kwotę 91 114 zł.

W 2023 roku gmina Zawidz udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 24 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 46 703 zł. Gmina dysponowała w 2023 roku środkami finansowymi na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 6 376 692 zł, w tym w budżecie OPS 6 072 609 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Zawidz dysponowała 16 mieszkaniami komunalnymi, w tym 11 mieszkaniami socjalnymi. Na mieszkanie socjalne oczekiwała 1 osoba.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takie osoby były 2, a gmina poniosła koszty w wysokości 103 778 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Zawidz przeprowadzono 376 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 291 rodzin, liczących łącznie 811 osób. Praca socjalna została skierowana do 142 rodzin, w których znajdowało się łącznie 410 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 roku wynosiła 1 273, co stanowiło 21,87% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 27 rodzin spośród osób starszych, z czego 11 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 56 członków tych rodzin, co stanowiło 0,96% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Zawidz usługi opiekuńcze świadczone dla 27 osób na łączną kwotę 590 209 zł.

Na terenie gminy funkcjonował placówka wsparcia dla osób starszych i był to Klub seniora.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Zawidz zamieszkiwało 1 013 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 36 rodzin, w których żyły łącznie 84 osoby.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 1 rodzinie, obejmującej 1 osobę, co stanowiło 0,02% populacji.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Zawidz wskazała, że w 2023 roku 73 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 19 rodzin, w których funkcjonowało 35 osób. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 3 997 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 126 709 złotych. W 2023 roku przyznano 4 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 5 282 zł.

Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 1 osoby z zaburzeniami psychicznymi, na co wydatkowano 33 150 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Zawidz zamieszkiwało 997 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,12% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 25,42% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 470 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 35 i stanowiły 32,71% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 39 i stanowiły 36,45% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 18 i stanowiły 16,82% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 10 i stanowiły 9,35% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 1,87% wszystkich rodzin, rodziny z 6 dziećmi były 2 i stanowiły 1,87% wszystkich rodzin, a rodzina z 7 i więcej dzieci była 1 i stanowiła 0,93% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 26 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 104 osoby.

W 2023 r. w gminie Zawidz świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 181 dzieci, co stanowiło koszt 94 293 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 19 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 29 887 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 903 551 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY ZAWIDZ

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Zawidz wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

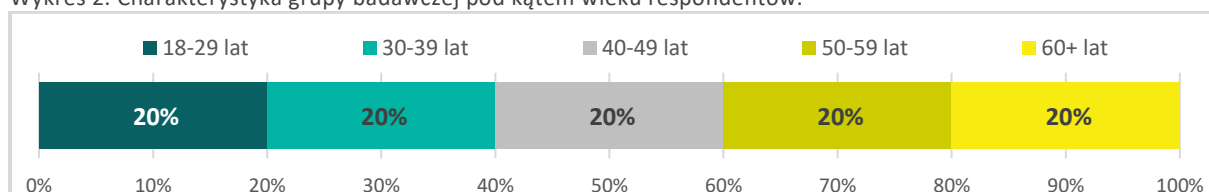
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu w przypadku płci respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy badanych (po 50% kobiety i mężczyźni).

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano 20% ankietowanych.

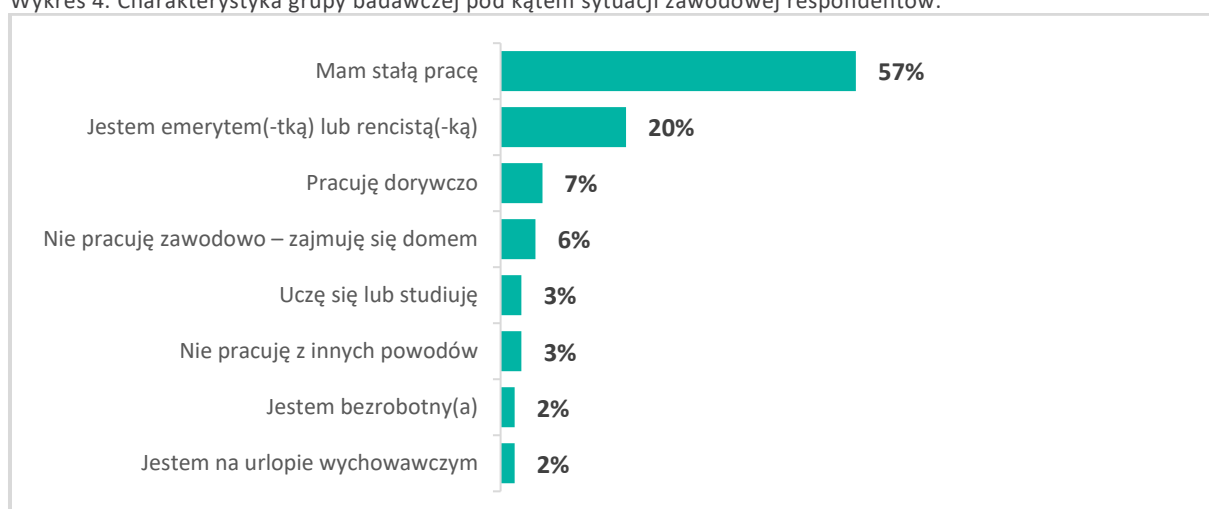
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (59% badanych) i średnim (34% badanych).

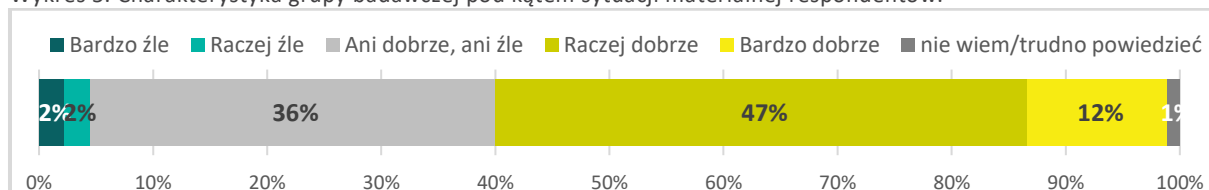
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (57% badanych).

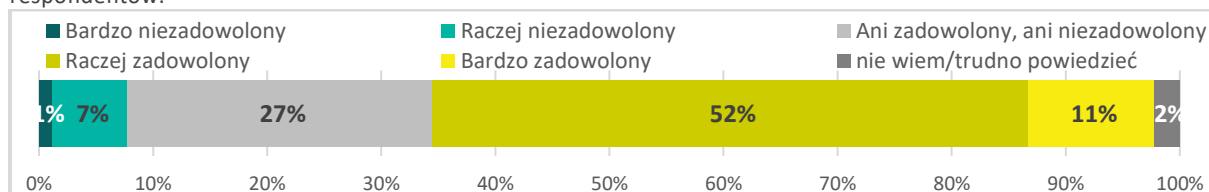
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (47% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (36% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

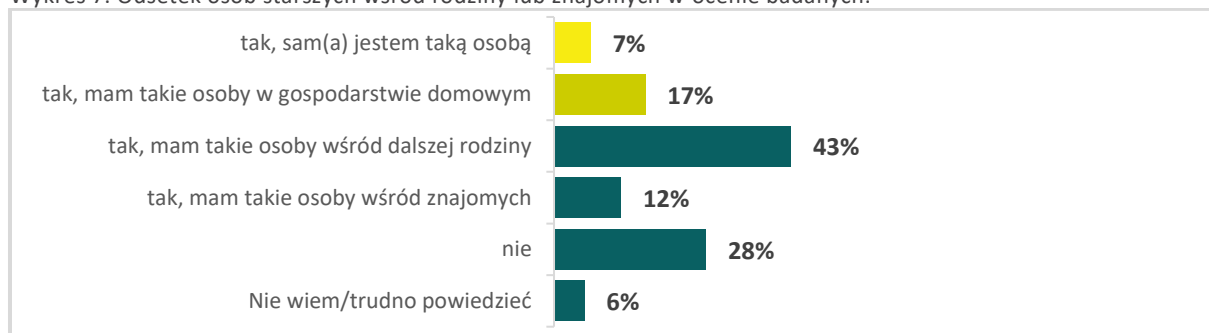
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (52% badanych) oraz bardzo zadowoleni (12% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Zawidz.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

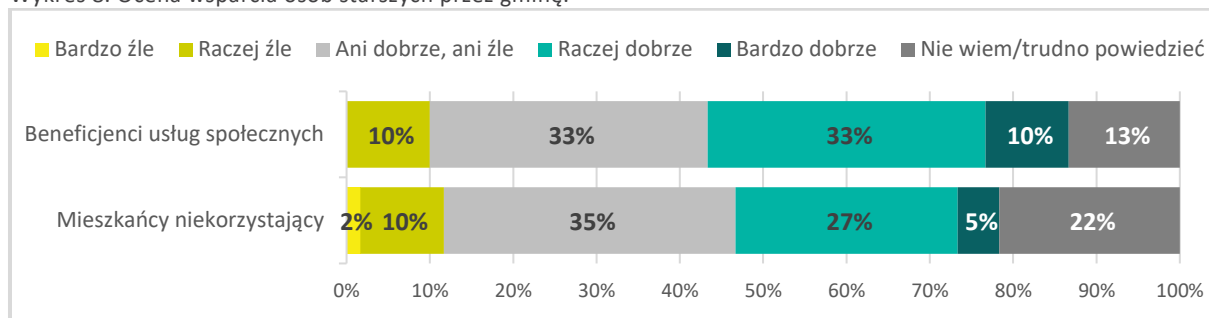

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Zawidz 7% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 17% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast

43% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 12% badanych ma je wśród znajomych.

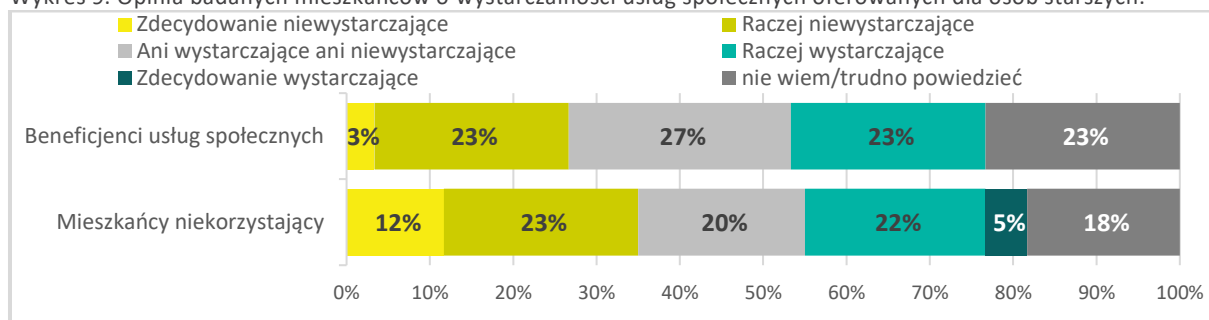
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Zawidz dobrze wspiera osoby starsze (takiego zdania jest 43% beneficjentów usług społecznych i 32% niekorzystających z nich).

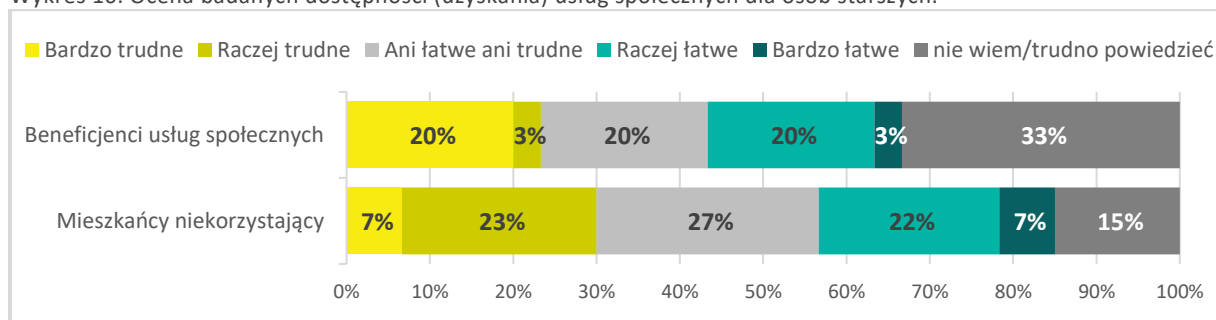
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom starszym są niewystarczające (35% mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych, 26% beneficjenci usług społecznych).

Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

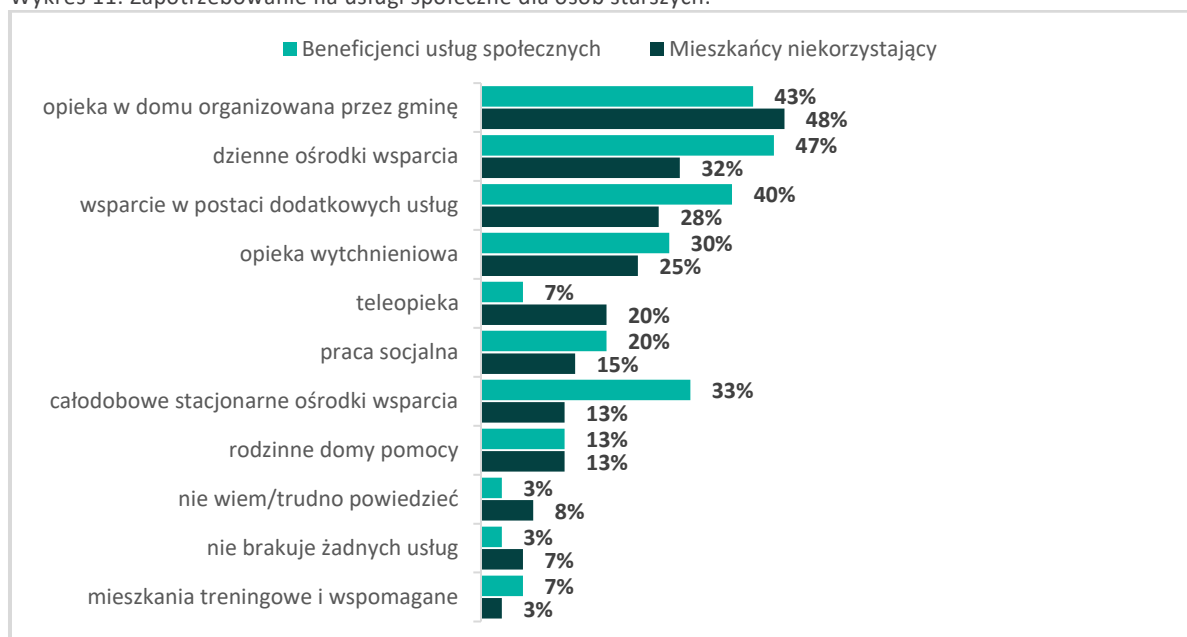

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia badanych o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Zawidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równomiernie dzielą się w ocenie dostępności usług (po 20% badanych uważa, że dostęp jest trudny i łatwy). Natomiast

mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług nieznacznie częściej przyznają, że usługi są trudne (30% badanych uważa, że są trudne, 29% badanych uważa, że są łatwe).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

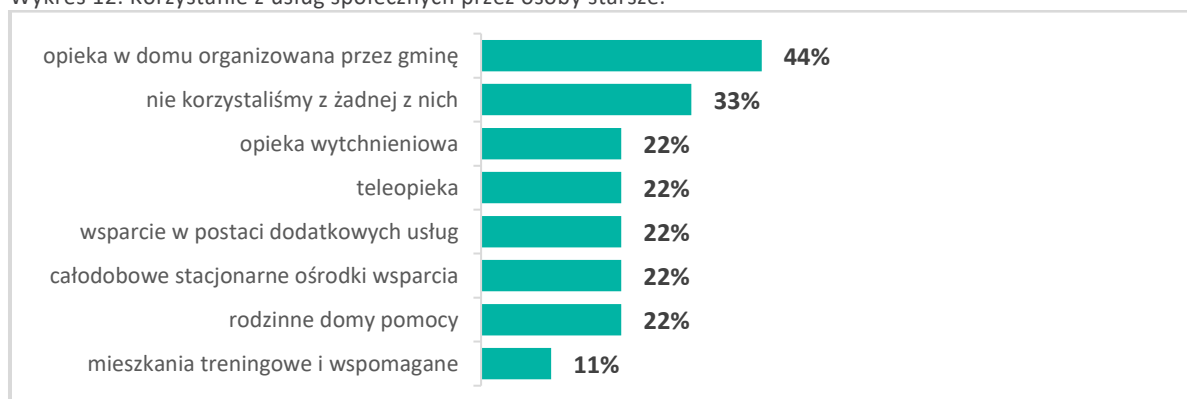

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzielne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

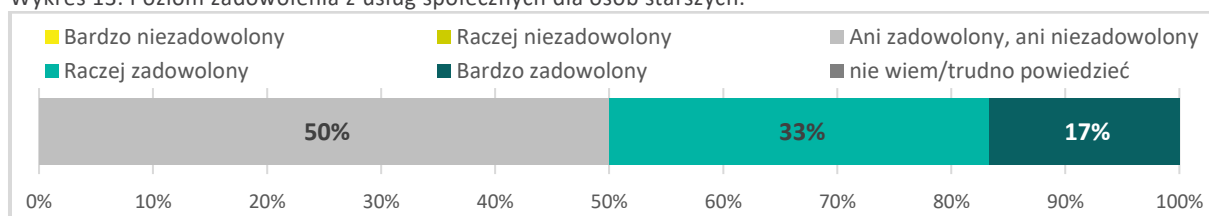

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Zawidz z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę. Ponadto wskazywano na korzystanie z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- teleopieki
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych, stacjonarnych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy.

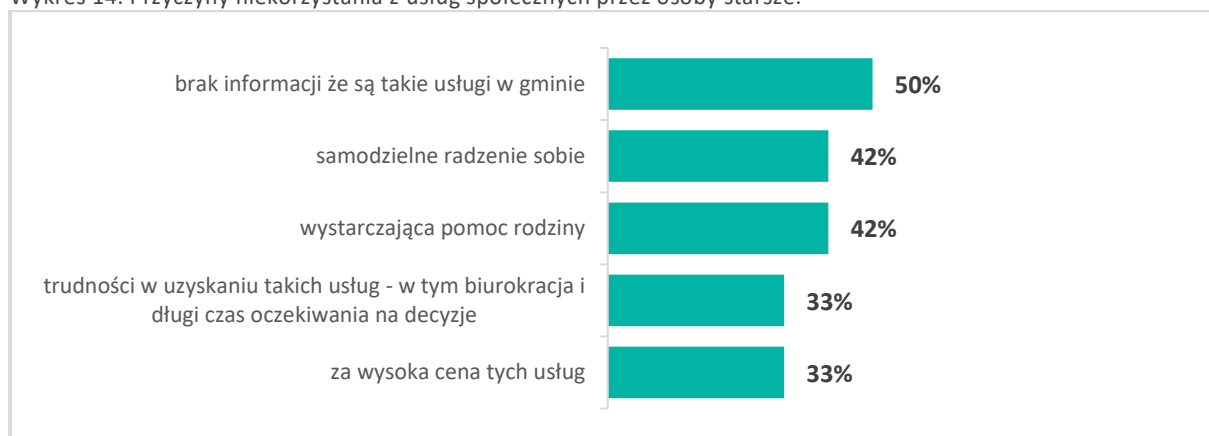
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Zawidz korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (50% zadowolonych, brak wskazań na niezadowolenie).

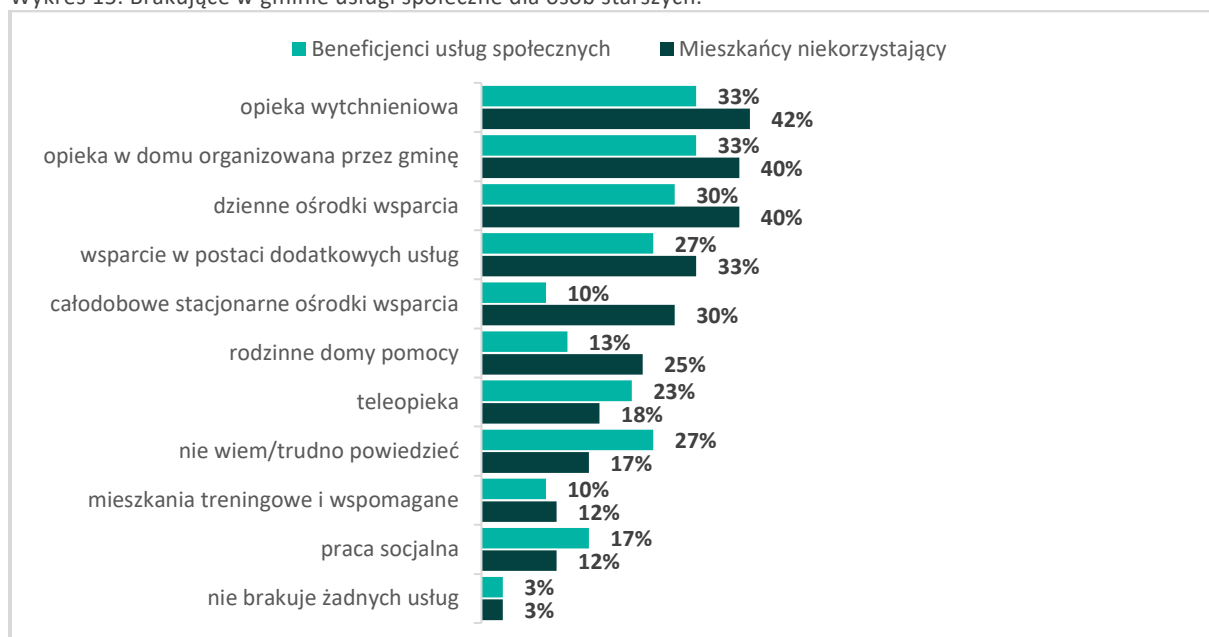
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: brak jest informacji o takich usługach w gminie (50% ankietowanych), że radzą sobie samodzielnie oraz że wystarcza im pomoc rodziny (po 42% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

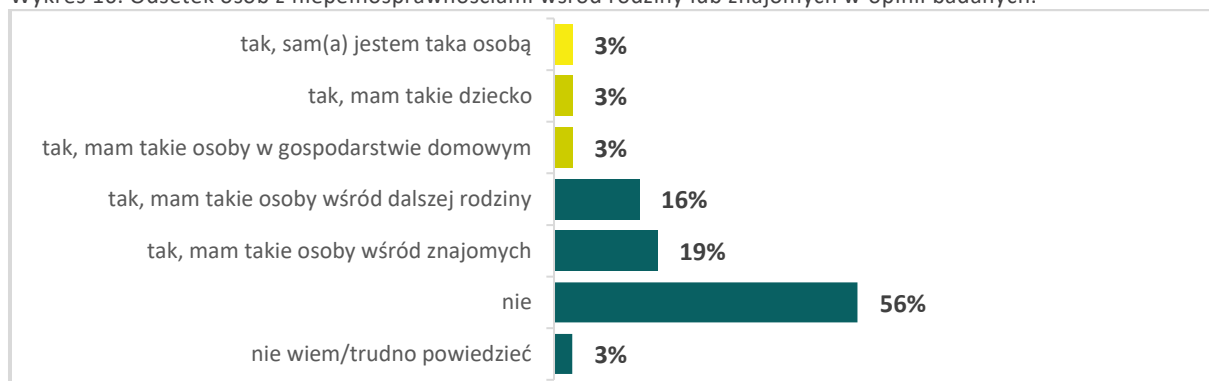
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzielne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

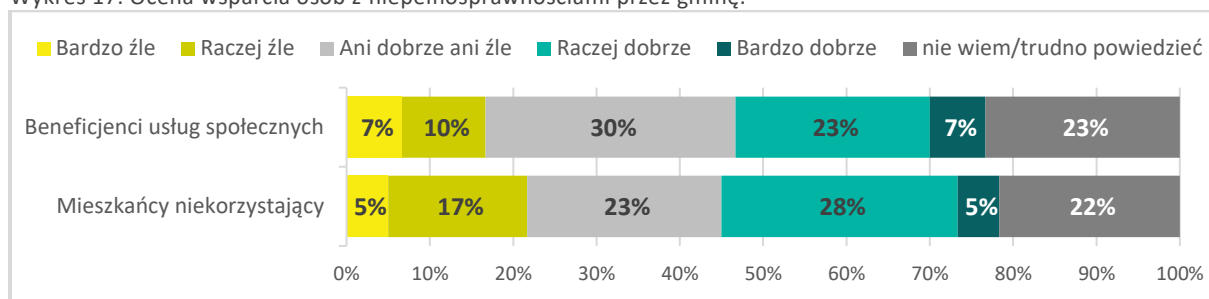
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Zawidz 3% spośród nich stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 3% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 19% badanych ma takie osoby wśród znajomych a 16% badanych ma je wśród dalszej rodziny.

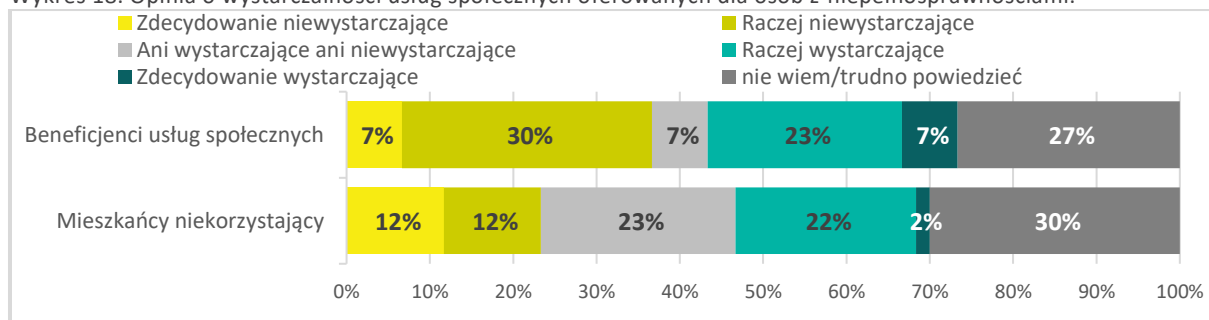
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Zawidz dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (30% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

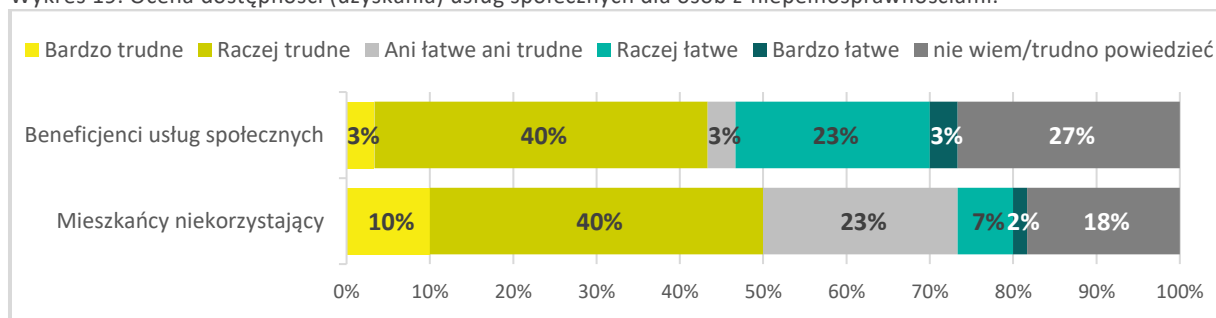
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom z niepełnosprawnościami są niewystarczające. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminę są niewystarczające (37% badanych) niż są wystarczające (30% badanych). Natomiast opinie mieszkańców niekorzystających ze wsparcia są równo podzielone (po 24% badanych uważa poziom usług za wystarczający oraz niewystarczający).

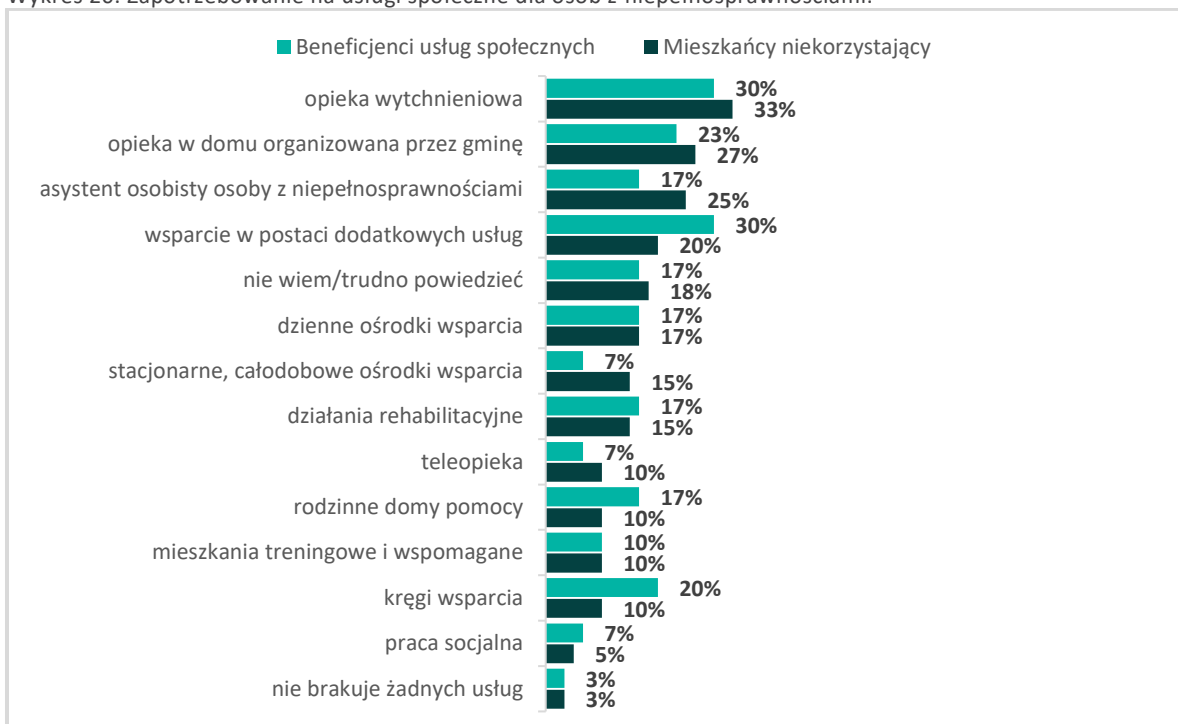
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Zawidz jest trudne (taka jest opinia 43% beneficjentów usług społecznych i 50% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

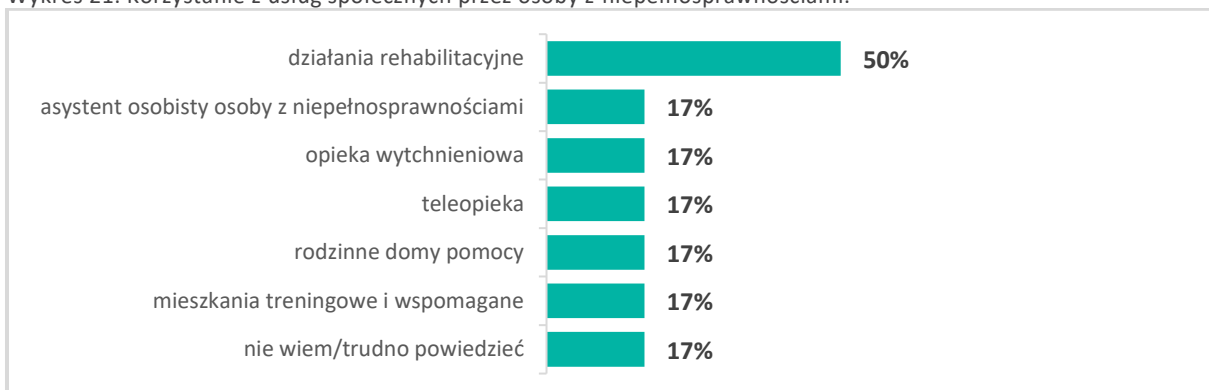

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

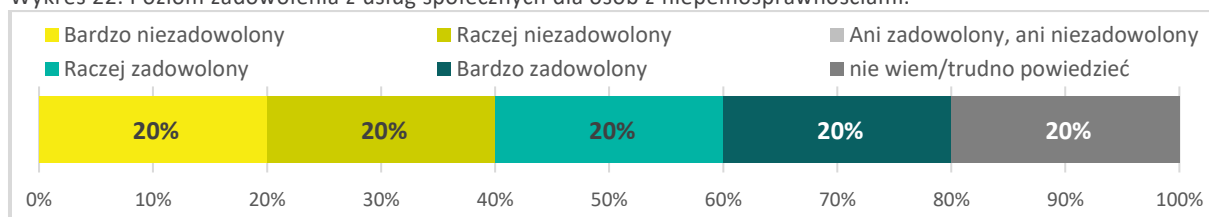

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z działań rehabilitacyjnych. Ponadto wskazywano na korzystanie z następujących usług:

- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- teleopieki
- rodzinnych domów pomocy
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

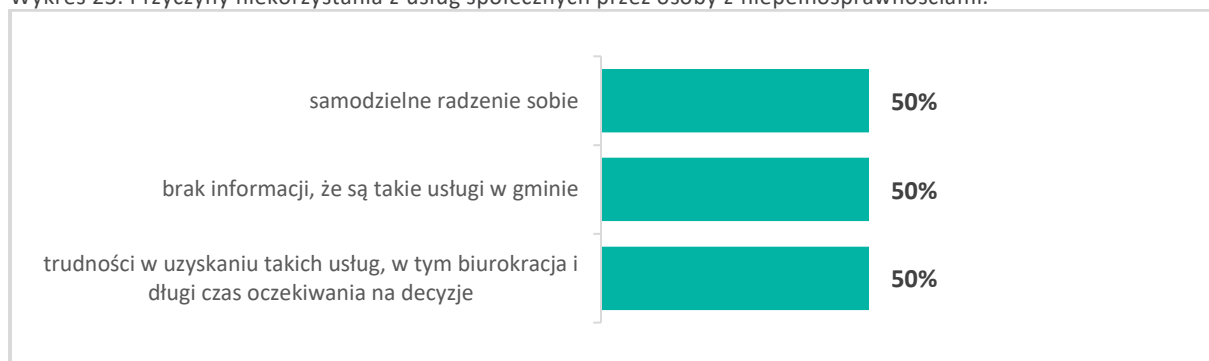
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia mieszkańców korzystających z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Zawidz na temat zadowolenia z tych usług jest podzielona (po 40% zadowolonych oraz niezadowolonych).

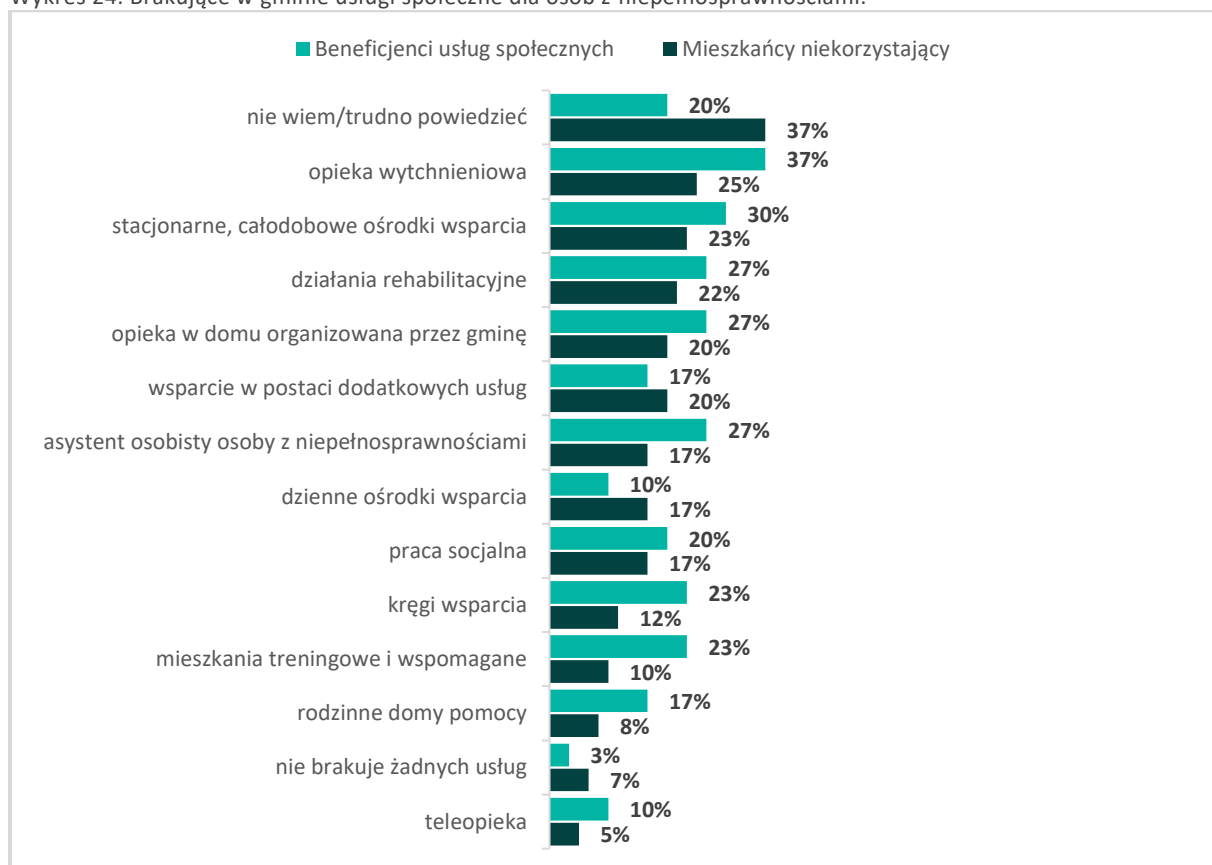
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie, radzenie sobie samodzielnie oraz na trudności w uzyskaniu dostępu do takich usług, w tym biurokracją i długi czas oczekiwania na decyzje (po 50% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

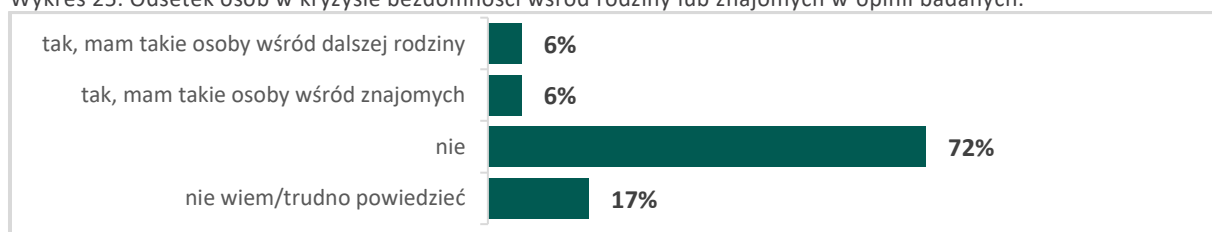
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- działania rehabilitacyjne
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

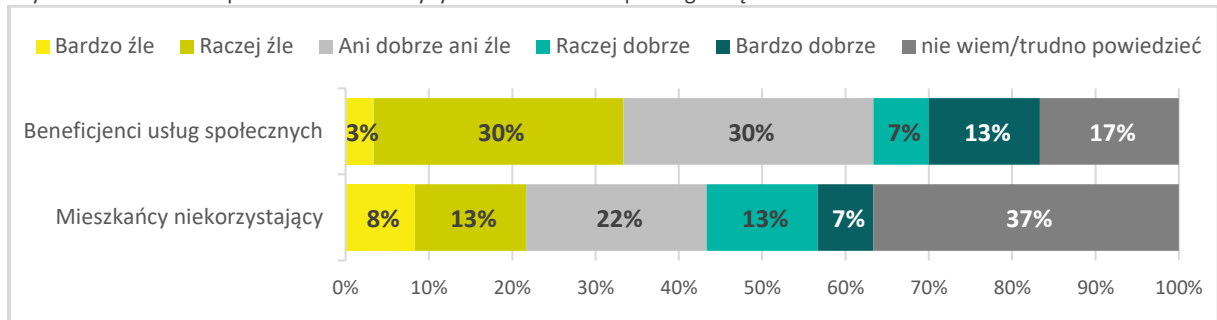
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Zawidz nie było osób w kryzysie bezdomności. Natomiast po 6% badanych przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny oraz wśród znajomych.

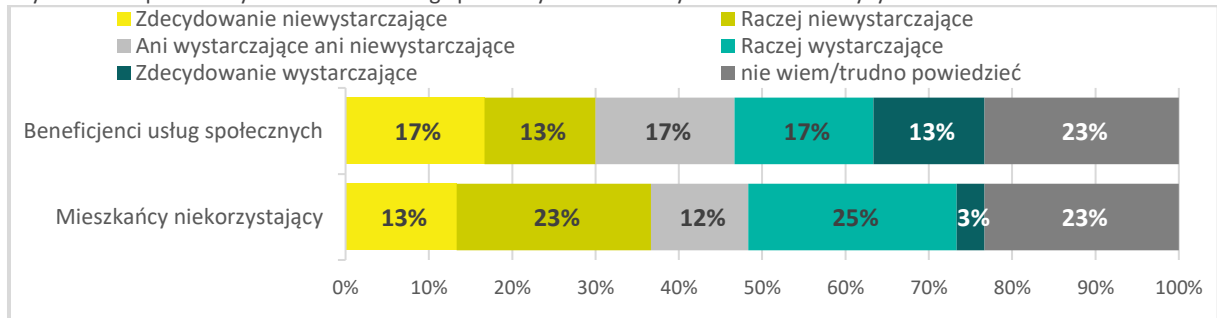
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych przeważa opinia, że gmina Zawidz źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (37% beneficjenci usług społecznych, 21% niekorzystający z nich).

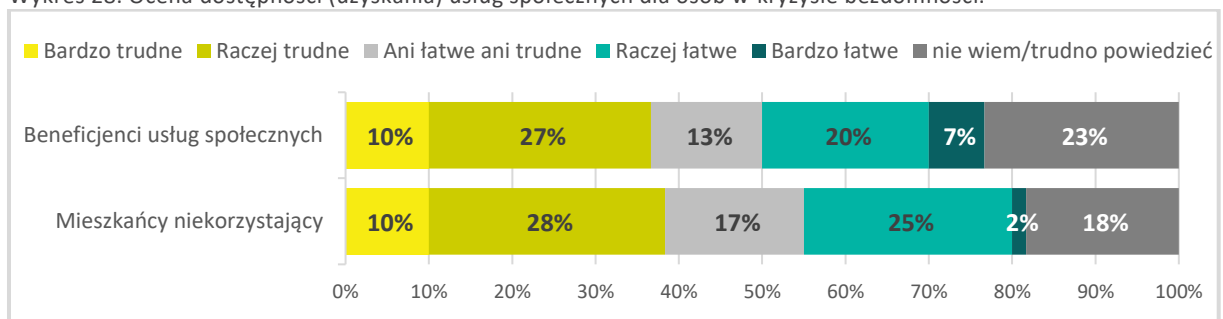
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym, czy usługi oferowane przez gminę Zawidz osobom w kryzysie bezdomności są wystarczające, jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równomiernie dzielą się w ocenie usług (po 30% badanych uważa, że są wystarczające i że są niewystarczające). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług częściej uważają, że usługi są niewystarczające (36% badanych uważa, że są niewystarczające, 30% badanych uważa, że są wystarczające).

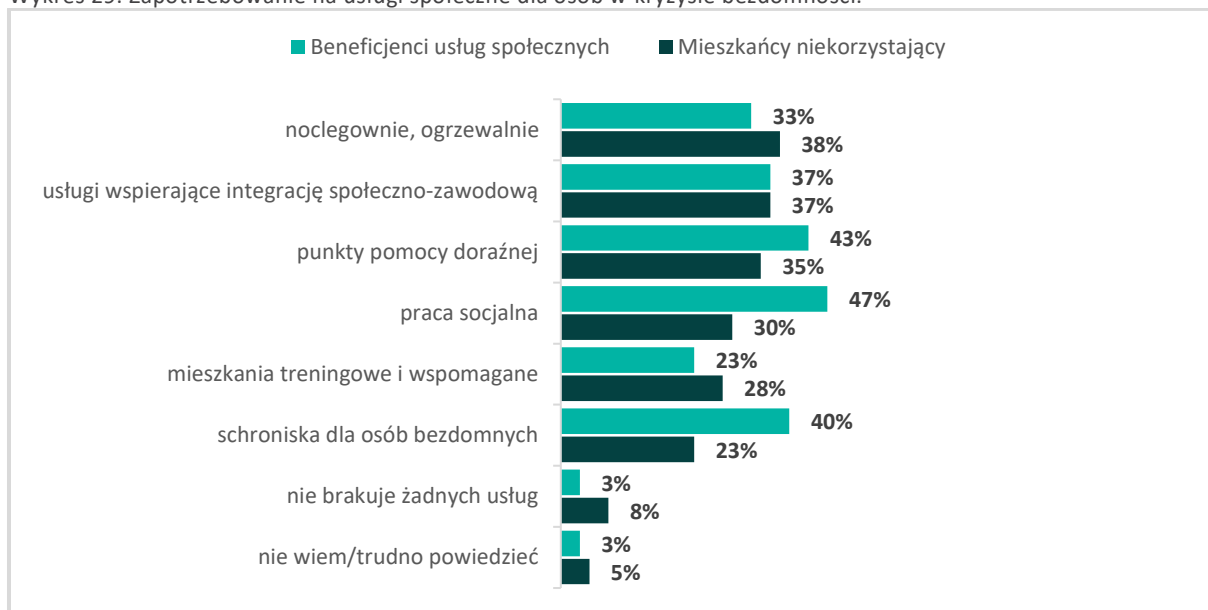
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Zawidz jest trudne (taka jest opinia 37% beneficjentów usług społecznych i 38% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

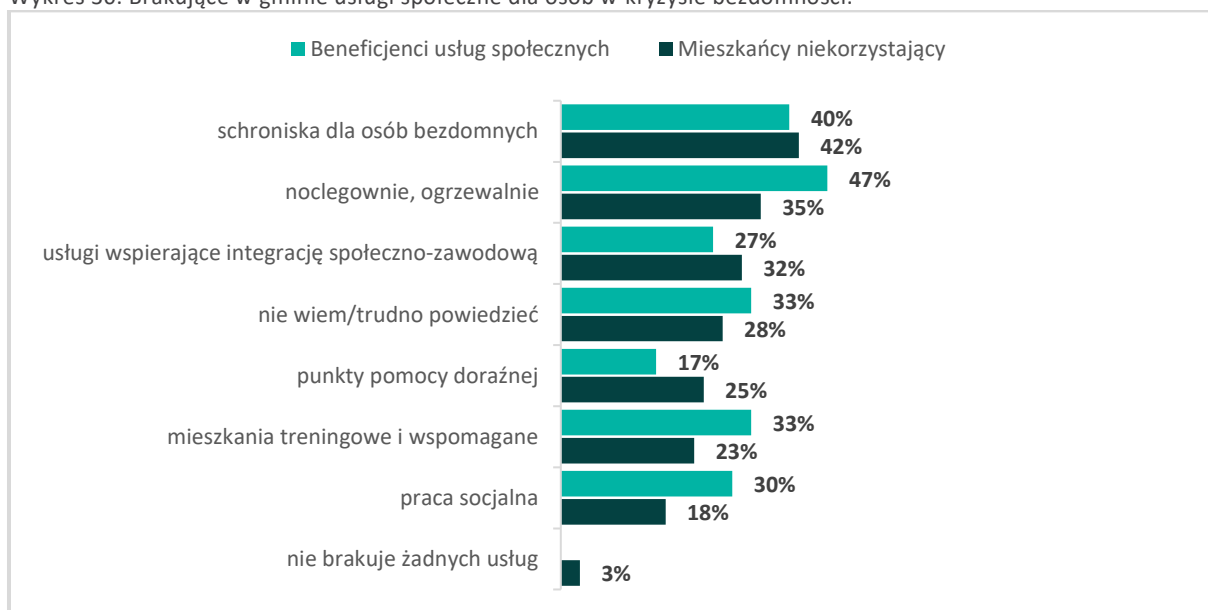

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- praca socjalna
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- noclegownie, ogrzewalnie.

Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

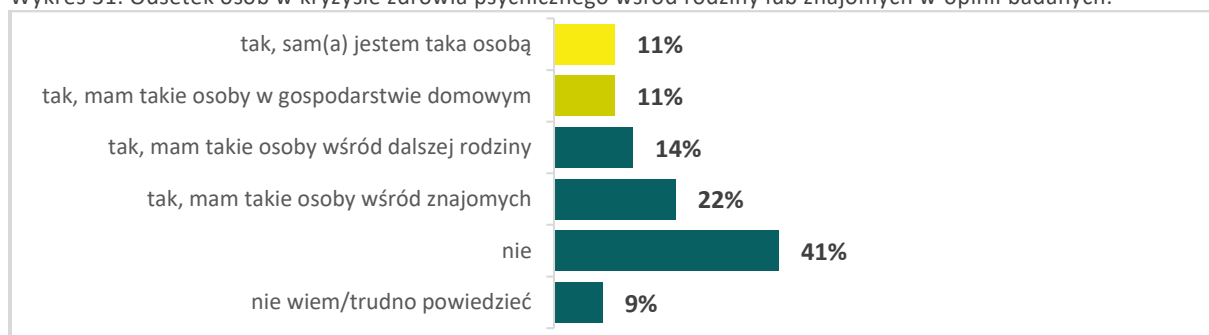
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- schronisk dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

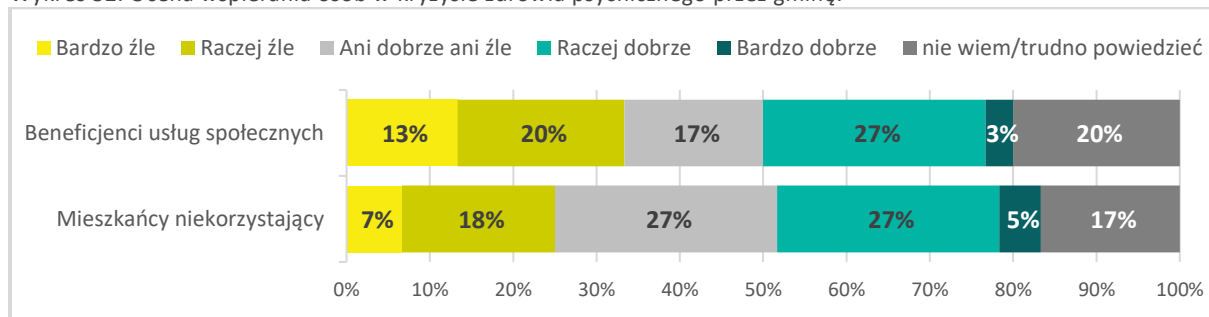
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 11% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 11% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 14% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 22% badanych ma je wśród znajomych.

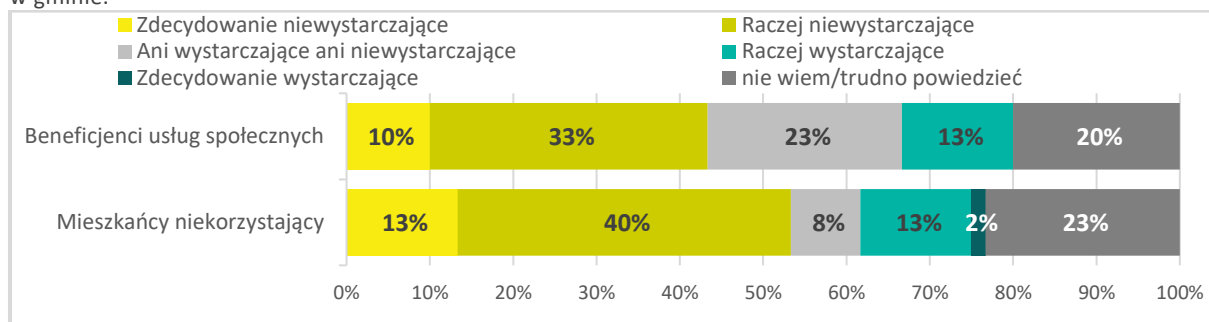
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców opinia czy gmina Zawidz dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego jest podzielona. Mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (32% badanych uważa, że wspiera dobrze, a 25% badanych uważa, że wspiera źle). Natomiast opinie beneficjentów usług społecznych są odwrotne (33% badanych uważa, że gmina źle wspiera, 30% badanych uważa, że dobrze wspiera takie osoby).

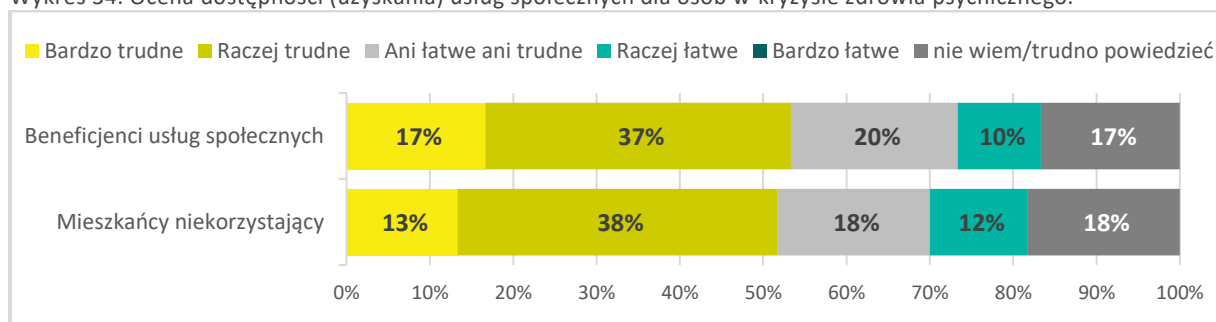
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Zawidz są niewystarczające (tak uważa 43% beneficjentów usług społecznych i 53% niekorzystających z nich).

Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Zawidz jest trudne (takie jest zdanie 54% beneficjentów usług społecznych i 51% niekorzystających z nich).

Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

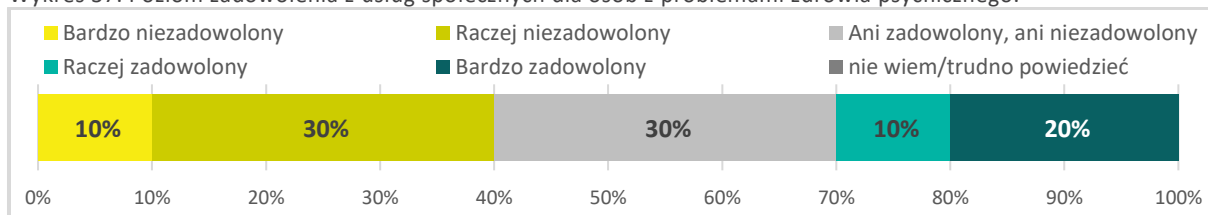

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Zawidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia**
- **pomocy wolontariuszy.**

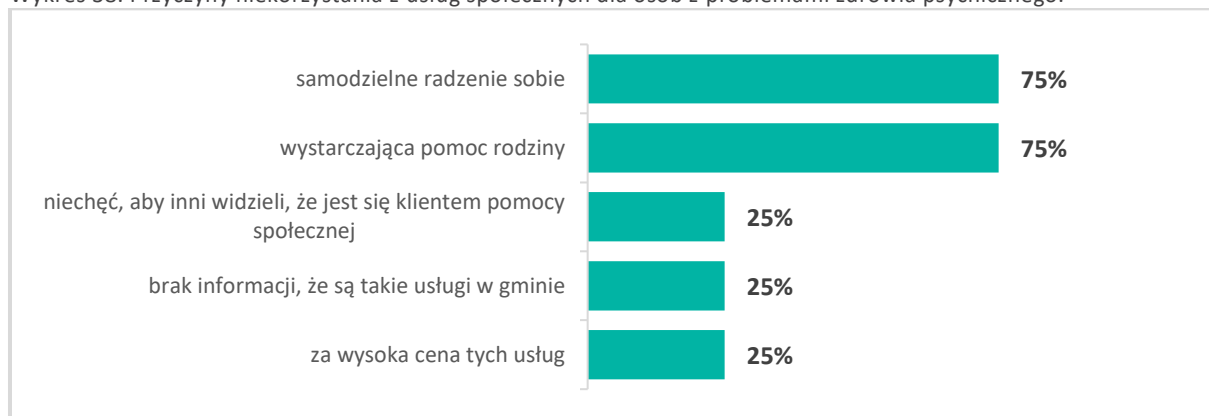
Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Zawidz korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziła swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (40% niezadowolonych do 30% zadowolonych).

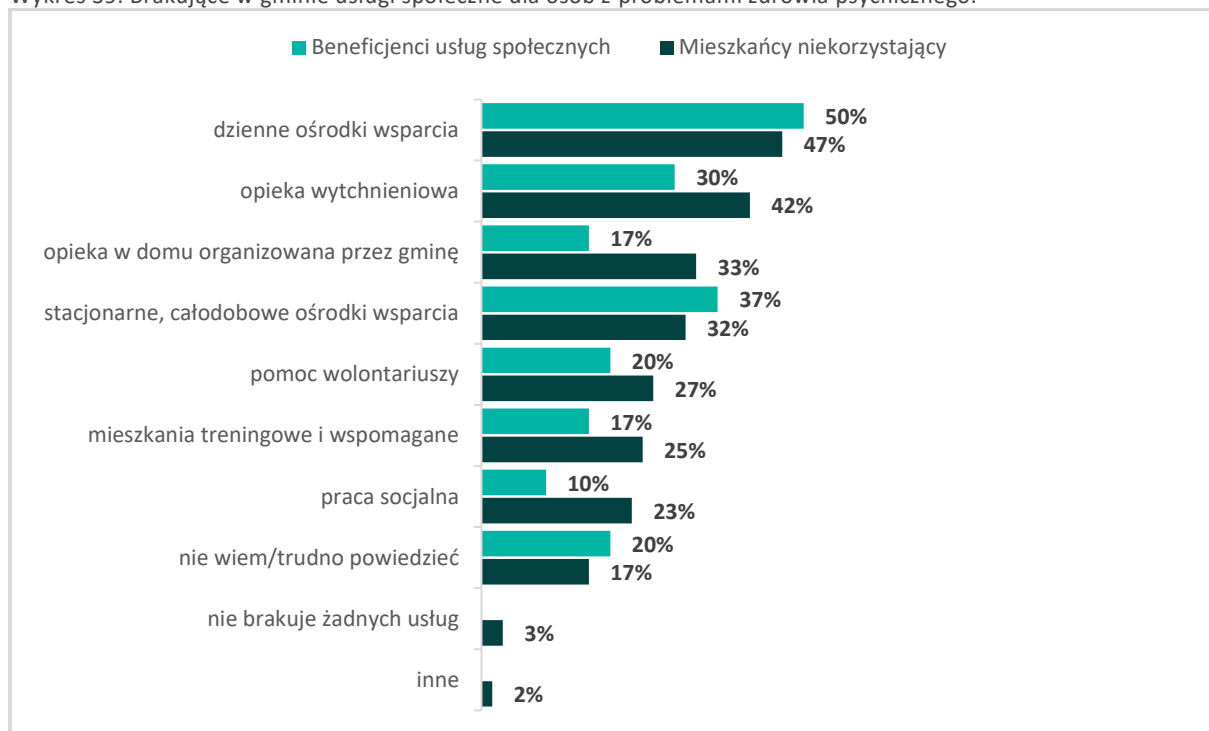
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na samodzielne radzenie sobie oraz na wystarczającą pomoc rodziny (po 75% ankietowanych).

Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

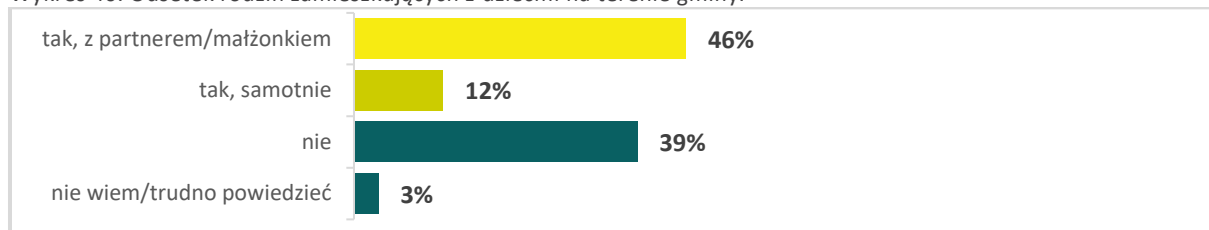
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Zawidz najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

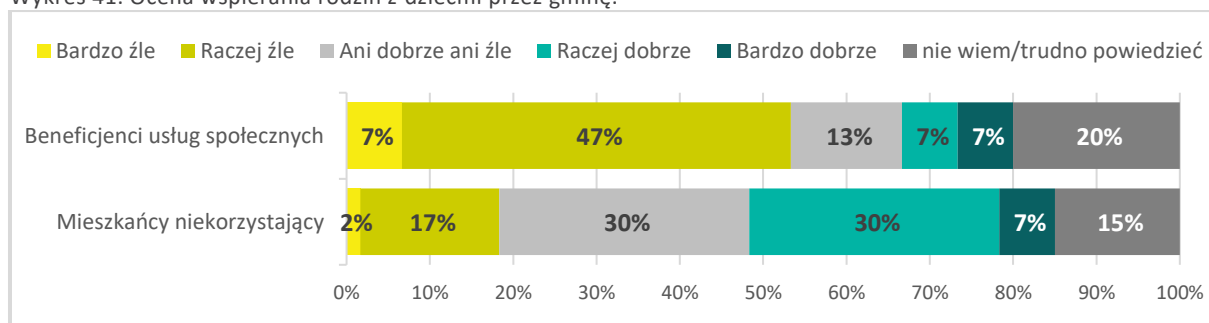
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Zawidz 46% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 12% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 39% badanych nie posiada dzieci.

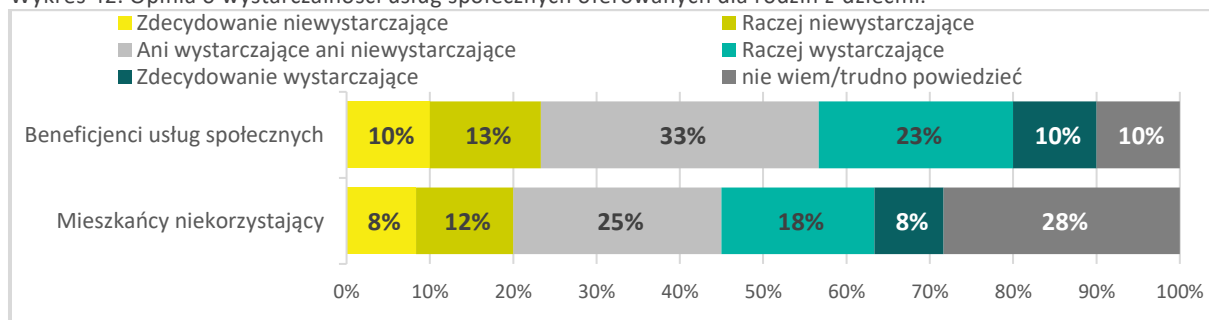
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminę Zawidz rodzin z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera rodziny z dziećmi (54% badanych) niż dobrze wspiera (14% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (37% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera, a 19% badanych uważa, że źle wspiera rodziny z dziećmi).

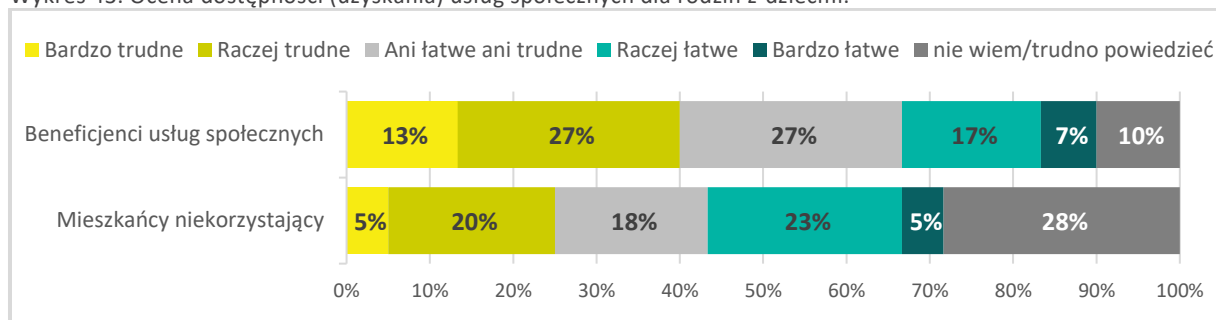
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Zawidz są wystarczające (takiego zdania jest 33% beneficjentów usług społecznych i 26% niekorzystających z nich).

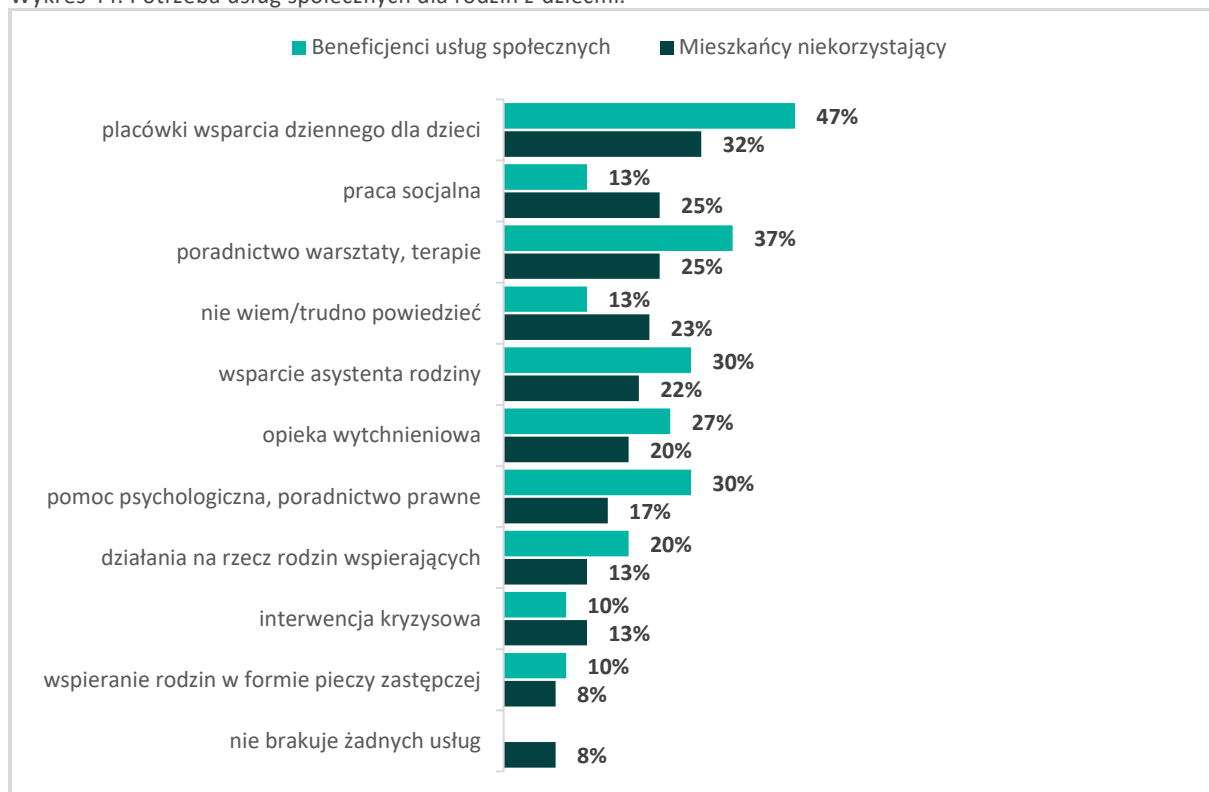
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców opinia o uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Zawidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że ich uzyskanie jest trudne (40% badanych) niż jest łatwe (24% badanych). Natomiast opinia mieszkańców niekorzystających ze wsparcia w postaci usług są odmienne (28% badanych uważa, że uzyskanie takich usług jest łatwe, 25% badanych uważa, że jest to trudne).

Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

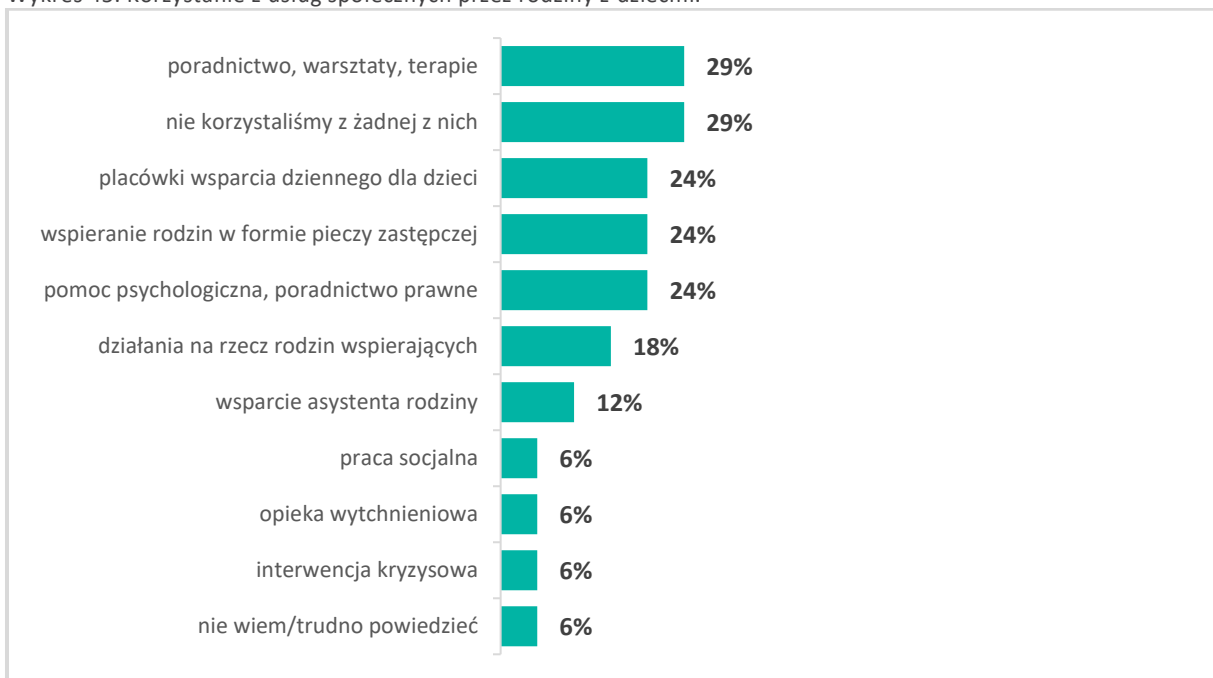
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Zawidz najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- wsparcie asystenta rodziny.

Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

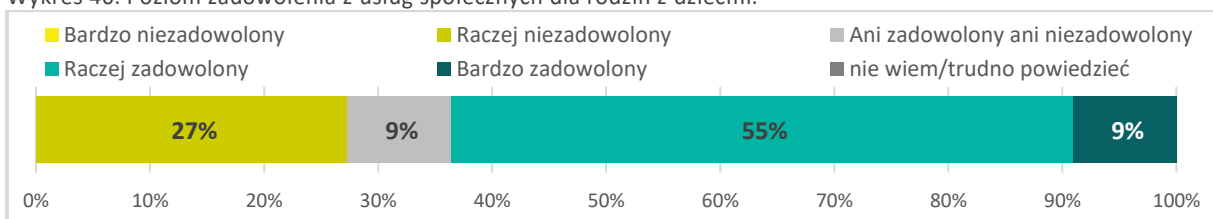

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Zawidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wspierania rodzin w formie pieczy zastępczej
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego.

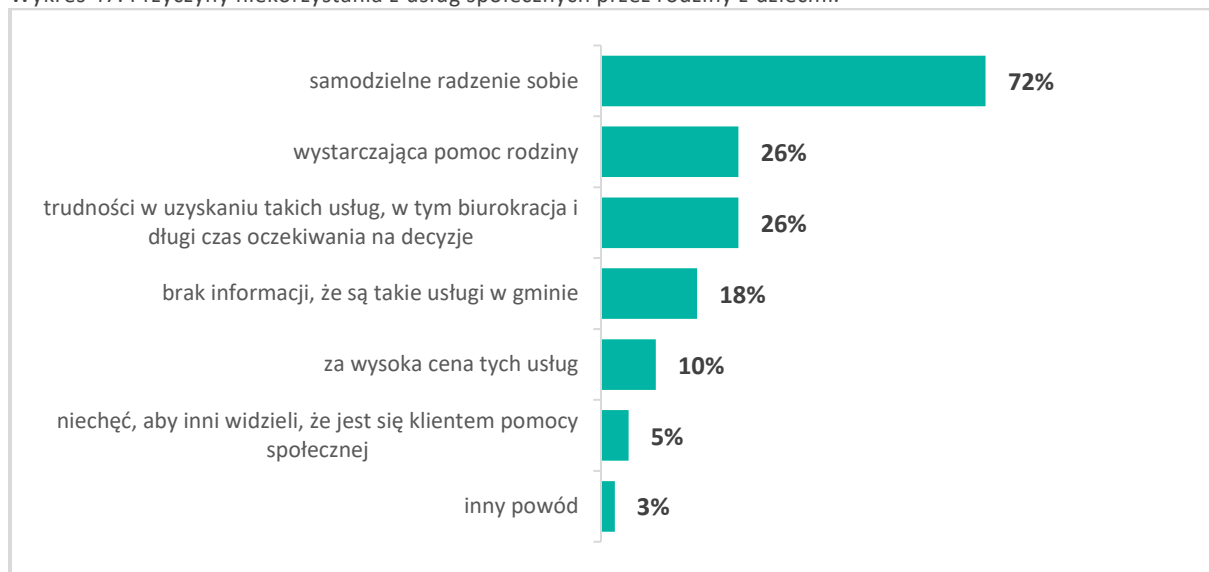
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Zawidz korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (64% zadowolonych do 27% niezadowolonych).

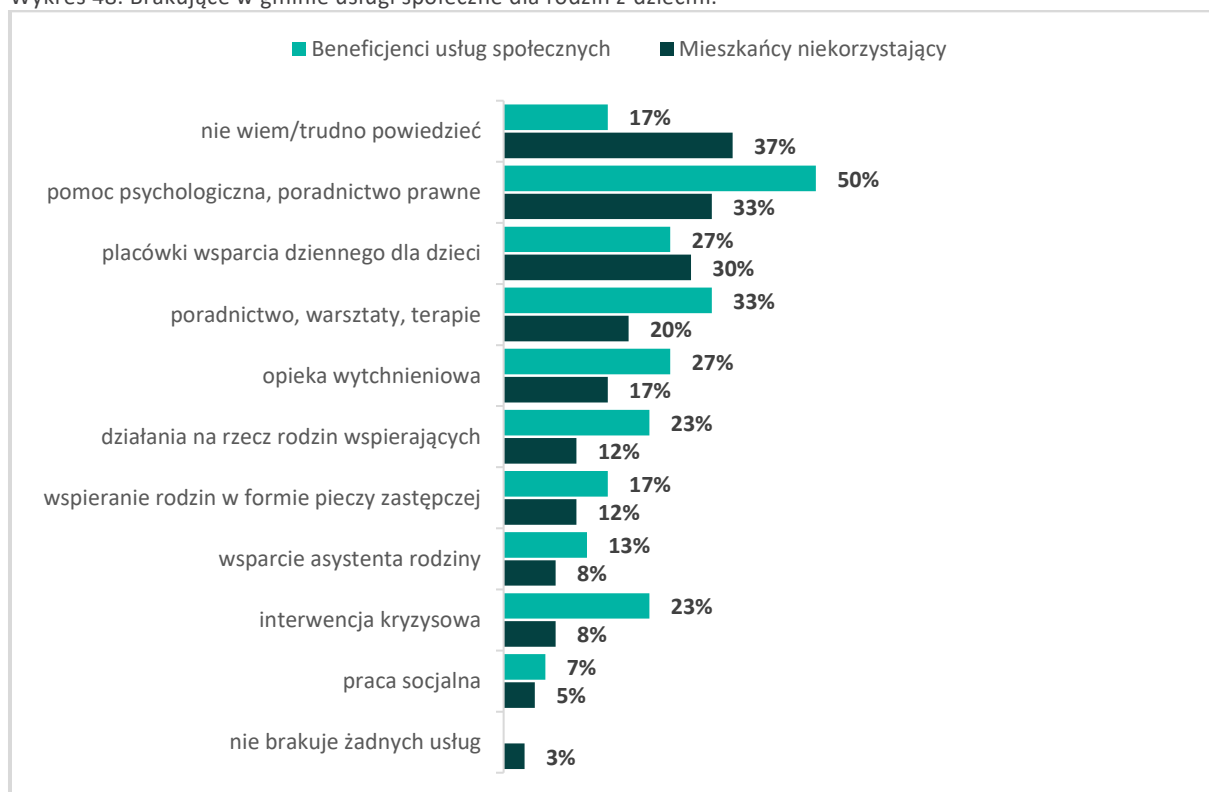
Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na radzenie sobie samodzielne (72% ankietowanych) oraz na wystarczającą pomoc rodziny i trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (po 26% badanych).

Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

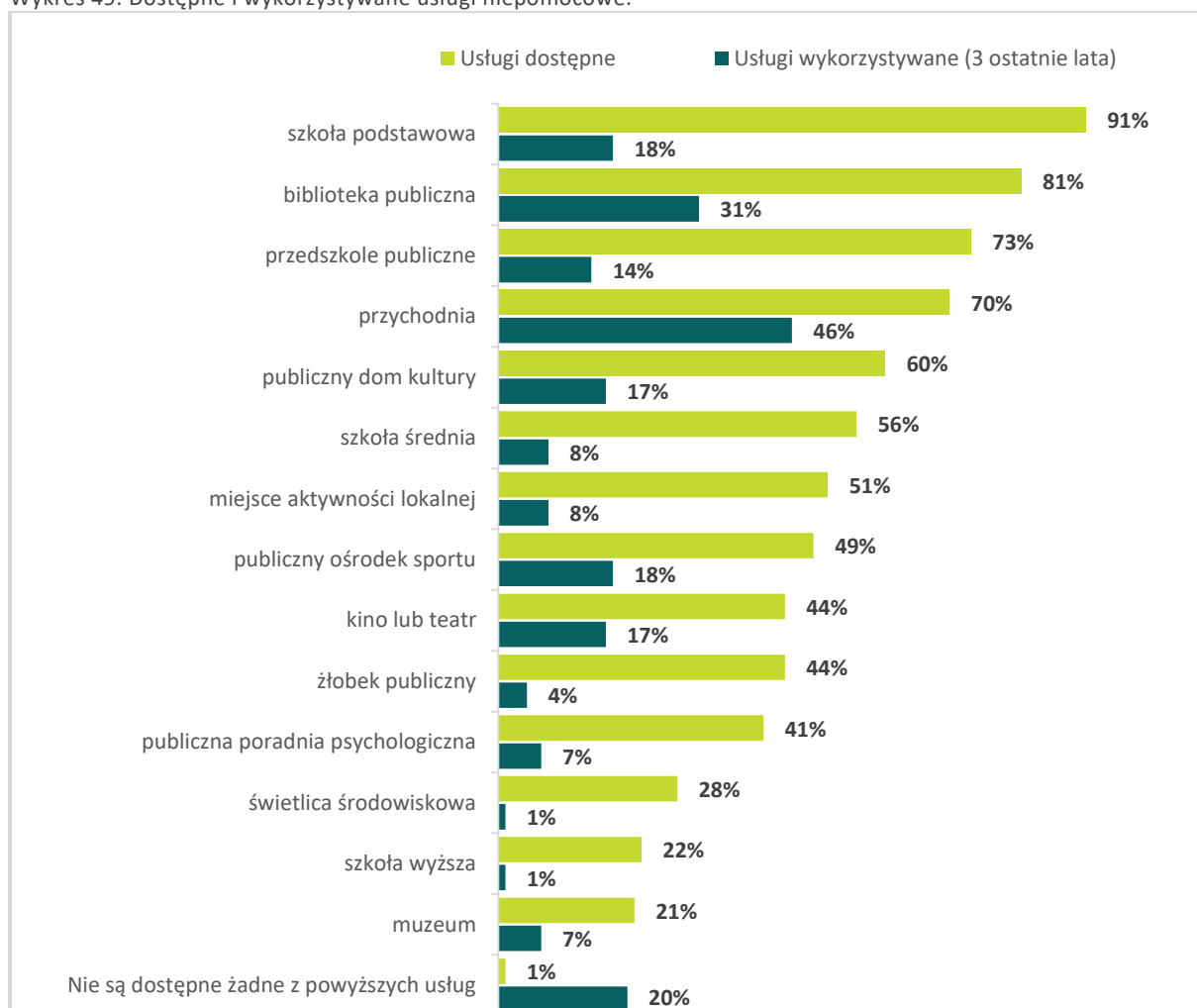
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Zawidz na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (91% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (73% ankietowanych)
- przychodnia (70% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (60% ankietowanych)

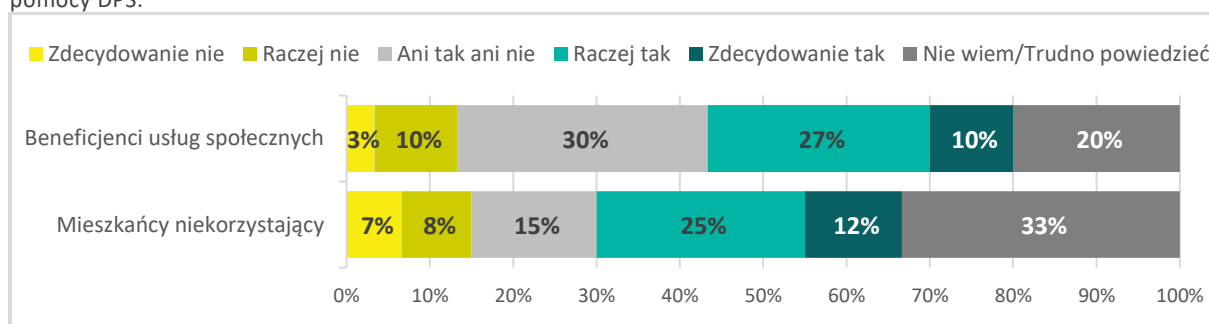
- szkoła średnia (56% ankietowanych)
- miejsce aktywności lokalnej (51% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (46% badanych) oraz biblioteka (31% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Zawidz o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

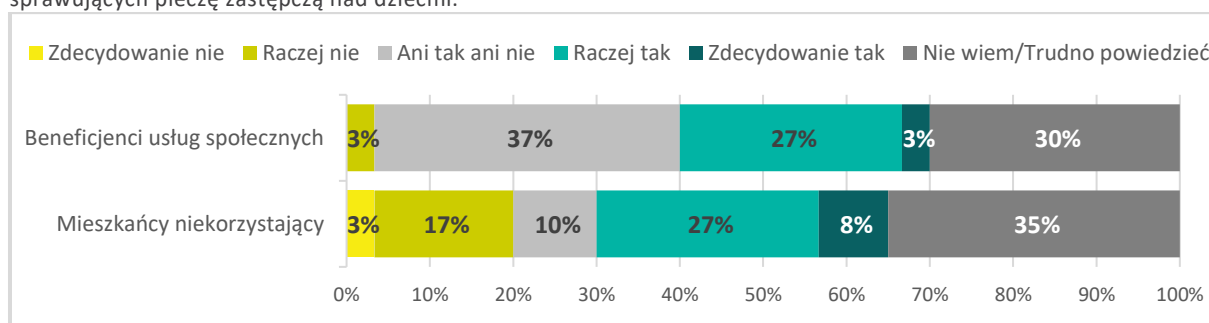
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Zawidz przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (po 37% beneficjentów usług społecznych oraz niekorzystających z nich).

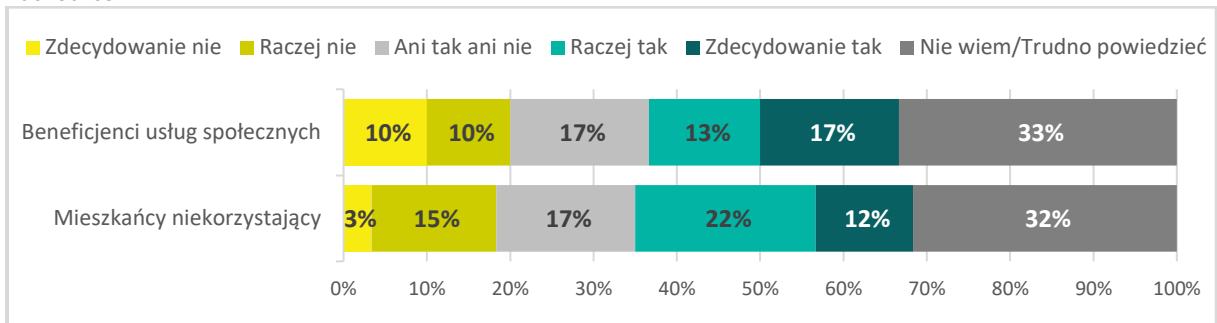
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Zawidz przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (taka jest opinia 30% beneficjentów usług społecznych i 35% niekorzystających z nich).

Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Zawidz przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (tak uważa 30% beneficjentów usług społecznych i 44% niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE ZAWIDZ

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Zawidz przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Zawidz.

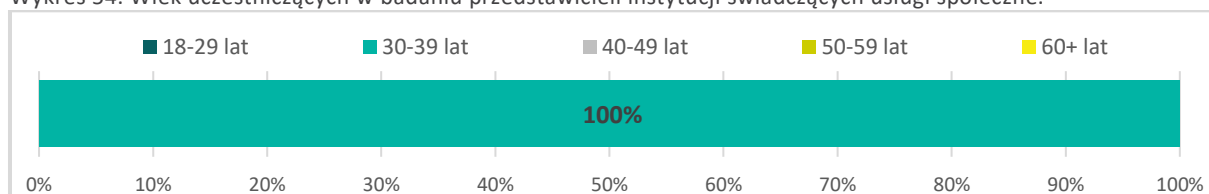
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę wiekową w przedziale 30- 39 lat (100% badanych).

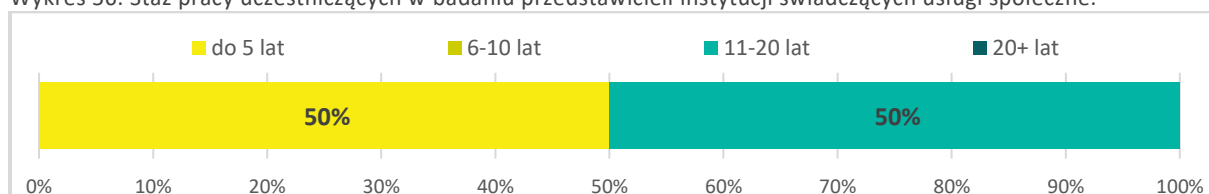
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę zawodową kierowników/dyrektorów (100% ankietowanych).

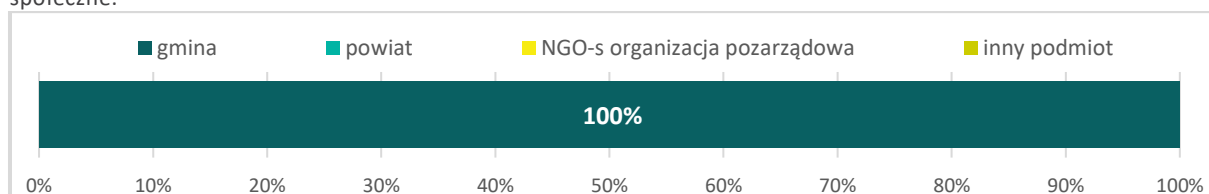
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni dwie grupy doświadczenia w przedziałach do 5 oraz 11-20 lat (po 50% ankietowanych).

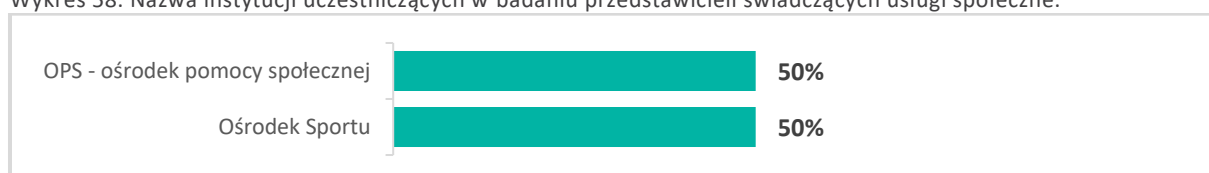
Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina (100% badanych).

Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

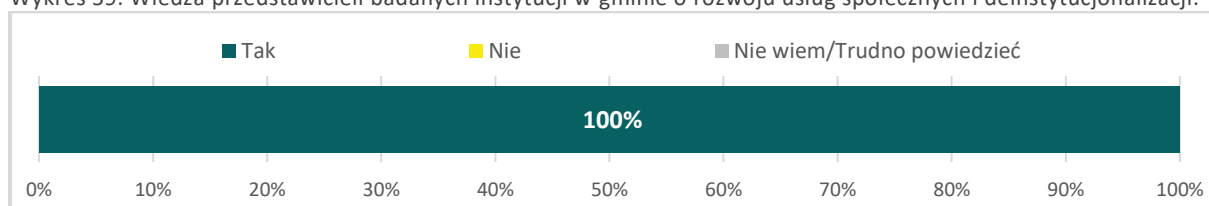
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej oraz ośrodek sportu (po 50% ankietowanych).

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

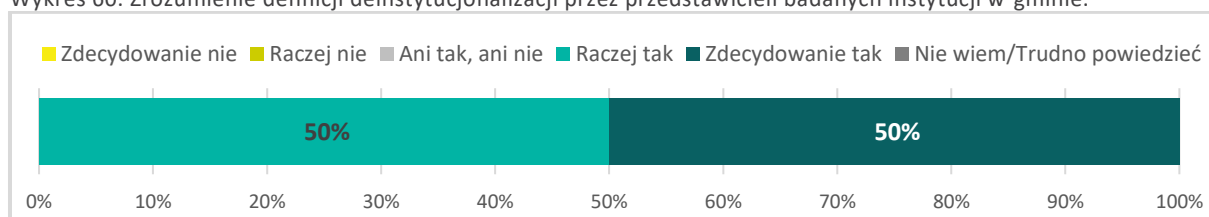
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

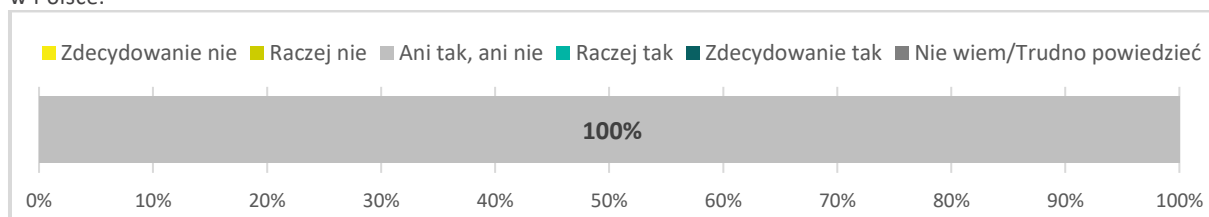
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

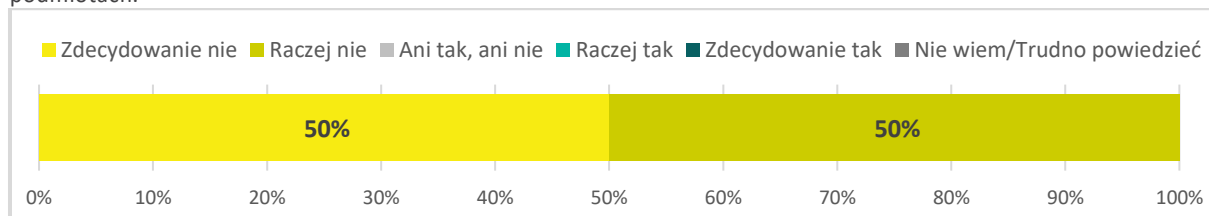
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest ani słusznym, ani niesłusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

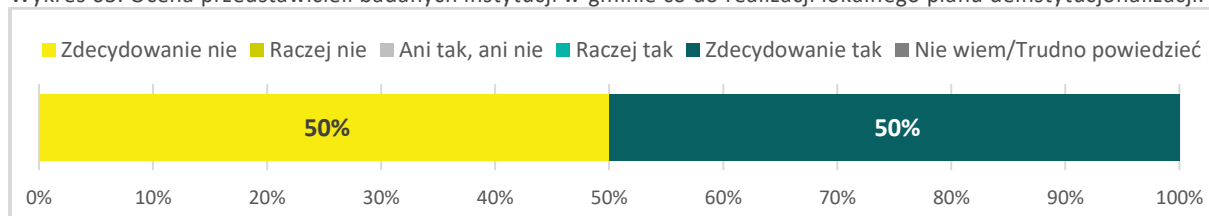
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznają, że ich podopieczni i personel nie wyrażali potrzeby rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

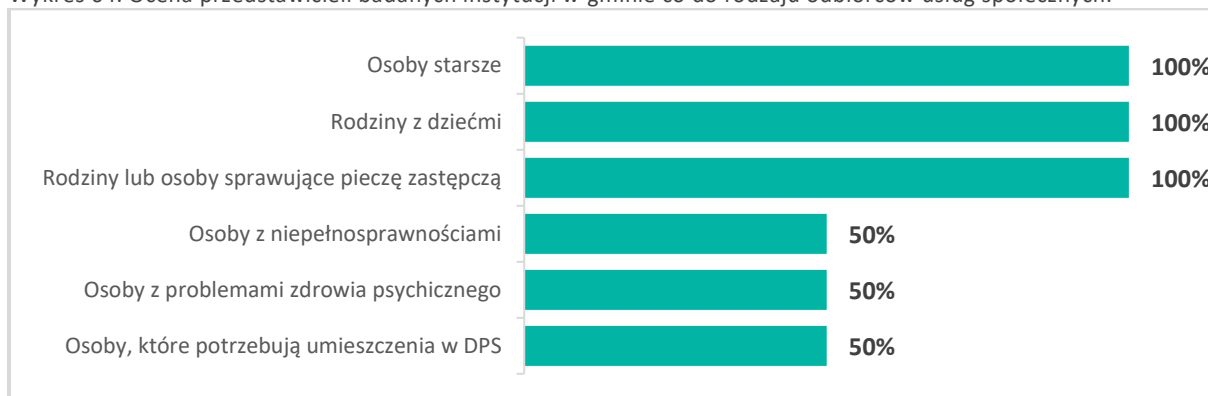
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z dwóch badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Zawidz w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

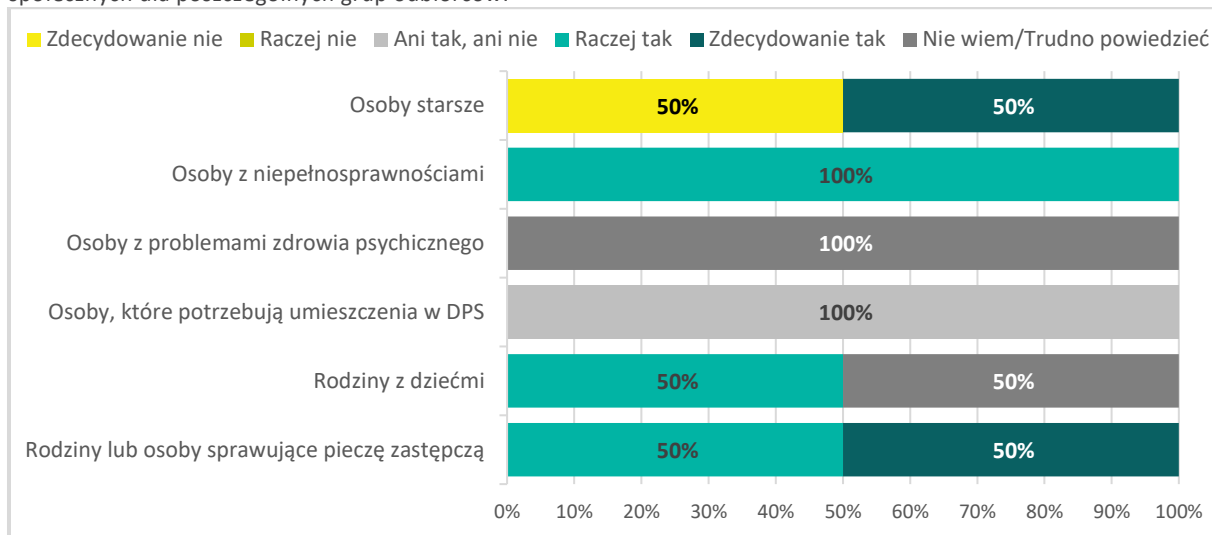
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych, rodzin z dziećmi oraz rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą.

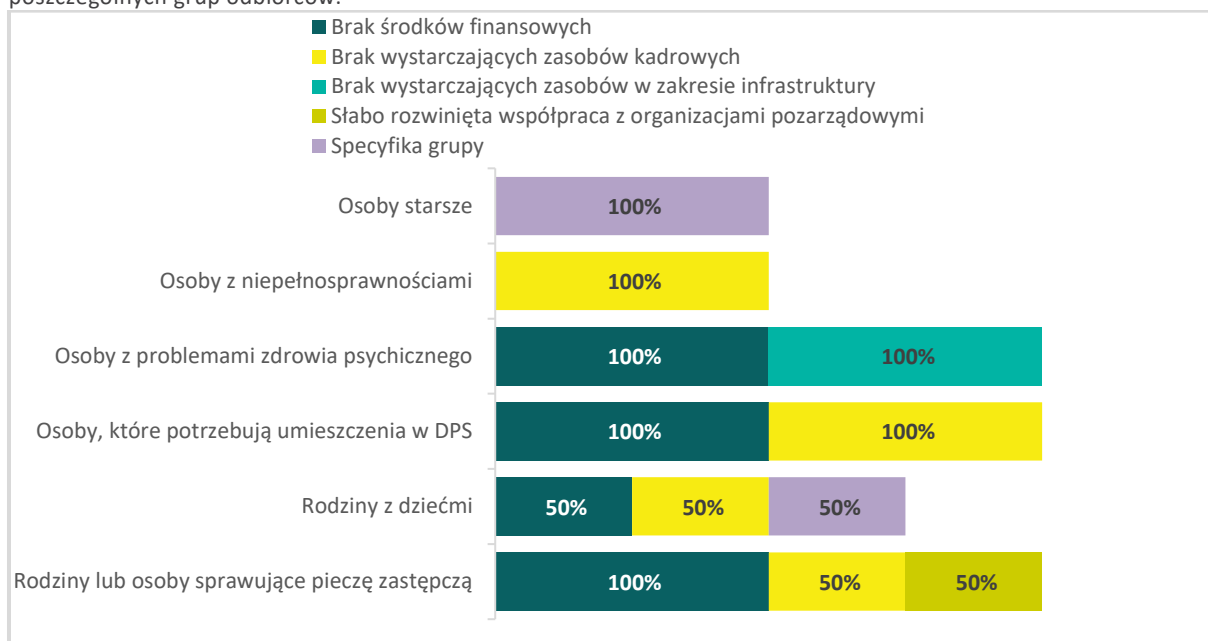
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

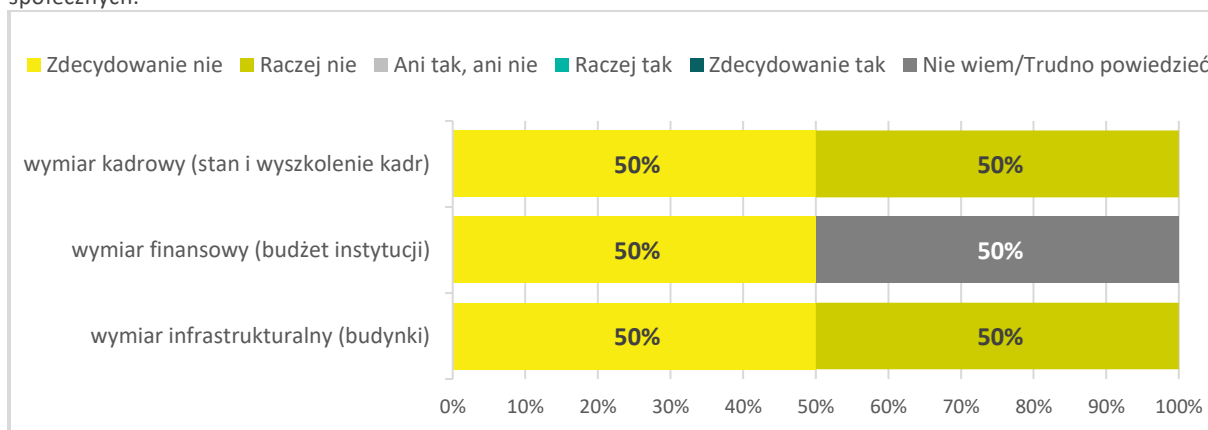
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Zawidz to: brak środków finansowych oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

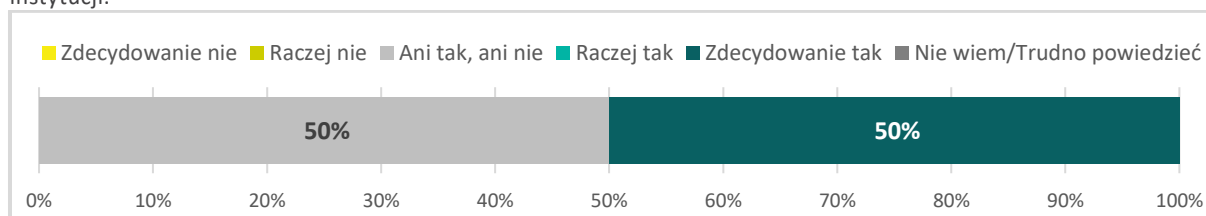
Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednego z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

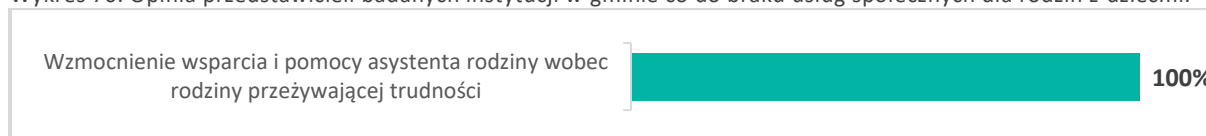
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednego z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci dziennych domów pomocy oraz Domów senior+ i Klubów senior+.

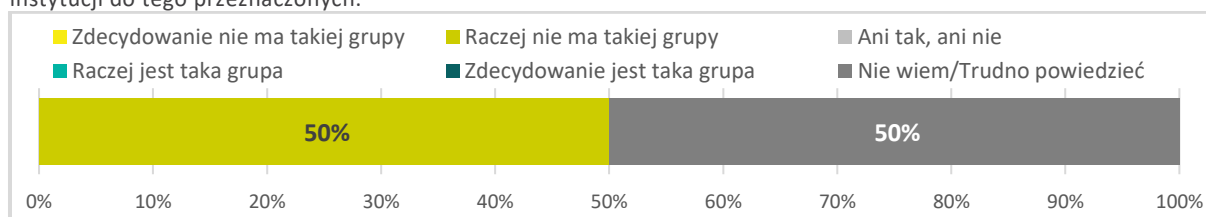
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednego z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci wzmocnienia wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

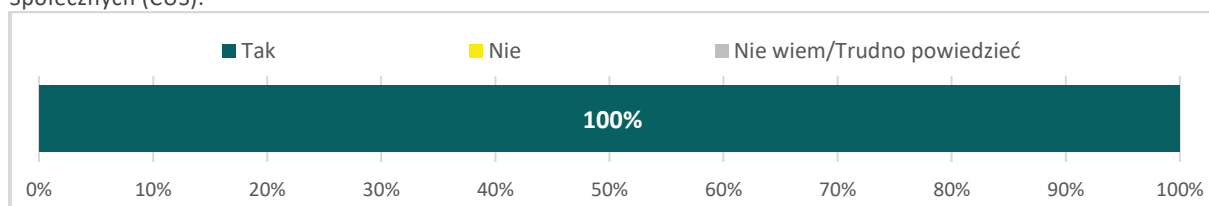
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Zawidz.

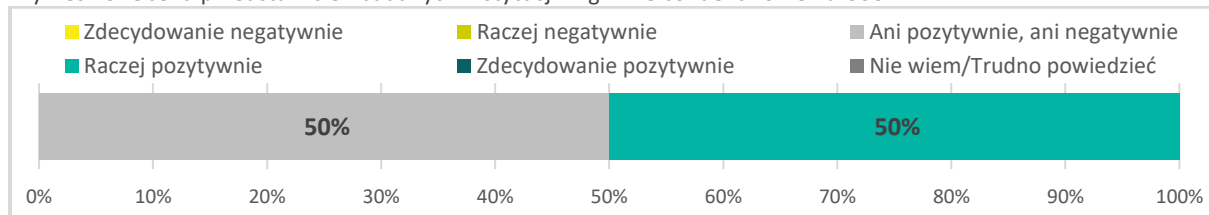
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie Zawidz słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

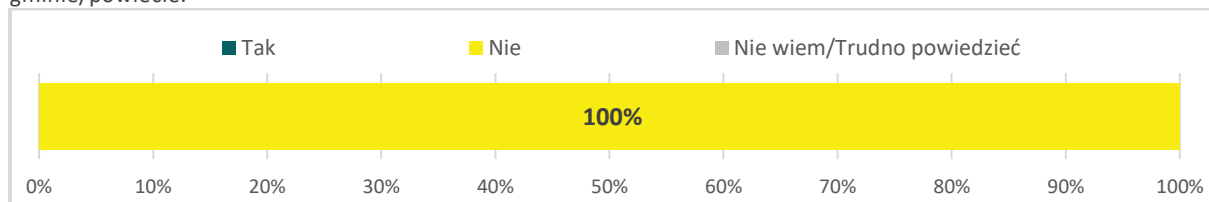
Wykres 73. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji raczej pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Zawidz.

Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

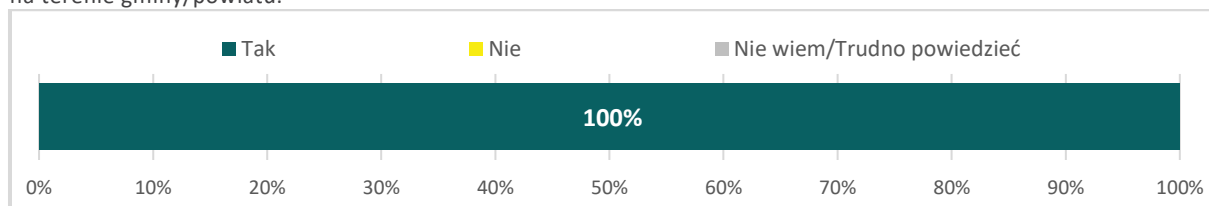
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Zawidz.

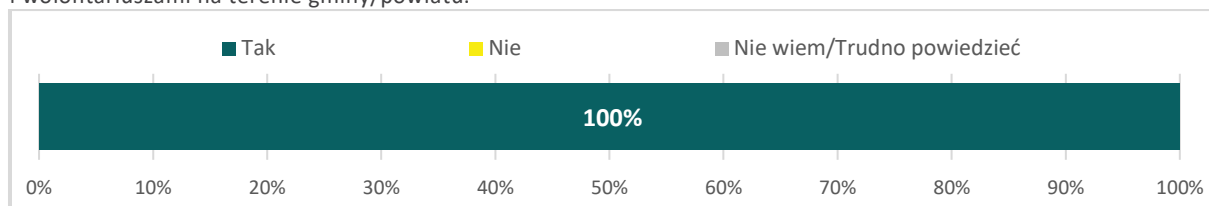
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

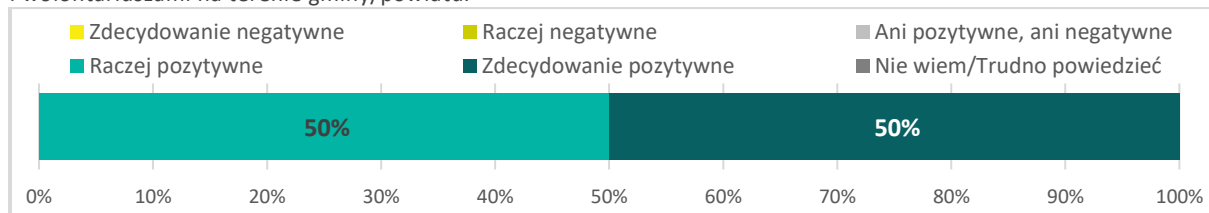
Wykres 76. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 77. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Zawidz w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Zawidz w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Zawidz w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Zawidz.....	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Zawidz	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Zawidz	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Zawidz	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Zawidz w 2023 roku.....	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	25
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	25
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	25
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	25
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	26
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	26
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	26
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	27
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	27
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	27
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	28
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	28
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	29
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	29
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	30
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.	31
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	31
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	34
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	35
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	35
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	36
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	37
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	37
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	38

Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	38
Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	38
Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	39
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	41
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	41
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	41
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	43
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	43
Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	44
Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	44
Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	45
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	46
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	46
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	47
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	48
Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	49
Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	50
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	50
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	50
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	51

Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	51
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	52
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	53
Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	53
Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	54
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	54
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	54
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	55
Wykres 73. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	55
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	55
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	56
Wykres 76. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	56
Wykres 77. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	56